

РЕФЕРАТ

Це дослідження глибоко заглиблюється в складну мережу психологічних факторів, які відіграють ключову роль у формуванні навчальної мотивації студентів. Він приділяє особливу увагу ролі мотивації та стратегій навчання (MSLQ), цілей досягнення (AGQ), саморегуляції (SRQ) і ставлення до любові (LAS). Це дослідження, що ґрунтується на основоположних принципах теорії самовизначення [1,5] і теорії очікуваної цінності, прагне зрозуміти взаємодію між цими факторами та те, як вони разом формують освітні прагнення та зусилля студента.

Ретельний аналіз відповідей вибірки зі 100 студентів, ретельно відібраних для забезпечення різноманітного представництва [1], дав важливу інформацію. Було помічено, що були виражені середні бали в MSLQ, AGQ і SRQ. Такі результати однозначно свідчать про те, що студенти в середньому виявляють сильне почуття мотивації [3]. Вони не тільки мають чіткі цілі досягнення, але й озброюють себе ефективними стратегіями навчання, які сприяють їхнім навчальним пошукам. Більше того, їхня здатність до саморегуляції, тобто керувати своїми думками, емоціями та поведінкою в навчальному середовищі, є взірцевою [4].

Однак цікаве відхилення спостерігалось в балах, пов'язаних зі ставленням до любові (LAS). Ці бали були помітно нижчими, що свідчить про те, що, коли мова заходить про романтичні стосунки, студенти можуть не використовувати ту саму стратегічну орієнтацію, як у своїх навчальних зусиллях. Це породжує інтригуючі питання про взаємодію між романтичними нахилами та навчальними прагненнями.

Крім того, з даних випливає очевидна позитивна кореляція між MSLQ і SRQ [2,3]. Це свідчить про те, що студенти, які мають внутрішню мотивацію та вміють розгортати стратегії навчання, більш схильні мати кращі навички саморегуляції. Цей зв'язок може бути ключем до розробки більш ефективних освітніх заходів.

Підсумовуючи, це дослідження не тільки з'ясує багатогранні детермінанти навчальної мотивації студентів, але також пропонує безцінні ідеї для викладачів, розробників навчальних програм і самих студентів [1-5].

Розуміння цих детермінант може призвести до більш персоналізованих та ефективних педагогічних стратегій, тим самим покращуючи загальний освітній досвід для студентів.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ABSTRACT

This study delves deeply into the intricate web of psychological factors that play a pivotal role in shaping students' learning motivation. It pays particular attention to the role of motivation and learning strategies (MSLQ), achievement goals (AGQ), self-regulation (SRQ), and attitudes towards love (LAS). Grounded in the fundamental principles of self-determination theory [1,5] and expectancy-value theory, the study seeks to understand the interplay between these factors and how they collectively shape a student's educational aspirations and efforts.

A thorough analysis of responses from a sample of 100 students, carefully selected to ensure diverse representation [1], provided insightful information. Notably, there were pronounced average scores in MSLQ, AGQ, and SRQ. Such results unequivocally indicate that students, on average, demonstrate a strong sense of motivation [3]. They not only have clear achievement goals but also equip themselves with effective learning strategies that further their educational pursuits. Moreover, their ability to self-regulate, i.e., manage their thoughts, emotions, and behavior in an academic environment, is exemplary [4].

However, an interesting deviation was observed in scores related to attitudes towards love (LAS). These scores were noticeably lower, suggesting that when it comes to romantic relationships, students might not employ the same strategic orientation as in their academic endeavors. This raises intriguing questions about the interplay between romantic inclinations and academic aspirations.

Furthermore, the data indicates a clear positive correlation between MSLQ and SRQ [2,3]. This suggests that students who possess intrinsic motivation and adeptly deploy learning strategies are more likely to have better self-regulation skills. This connection may be key to developing more effective educational interventions.

In conclusion, this research not only elucidates the multifaceted determinants of students' learning motivation but also offers invaluable insights for educators, curriculum developers, and the students themselves [1-5]. Understanding these determinants can lead to more personalized and effective pedagogical strategies, thereby enhancing the overall educational experience for students.

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОТИВАЦІЇ	9
1.1 Концептуальна основа навчальної мотивації учнів	9
1.2 Психологічні особливості, що впливають на навчальну мотивацію	14
1.3 Мотивація в освітньому процесі: теоретичні підходи та психологічні детермінанти	20
Висновки до розділу 1	21
РОЗДІЛ 2 ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ	23
Розділ 2.1 Основи дослідницького підходу	23
2.2 Аналіз результатів дослідження та їх обговорення	31
2.3 Обговорення та висновок	40
2.4 Дослідження мотиваційних чинників у студентів: вплив сучасних навчальних методів та надійність методик вимірювання	43
Висновки до розділу 2	46
РОЗДІЛ 3: МАЙБУТНІ ПЕРСПЕКТИВИ, ПРОБЛИ У ДОСЛІДЖЕННЯХ ТА НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ ОСВІТИ	49
3.1 Незвідані горизонти: перспективи на майбутнє	49
3.2 Рекомендації щодо майбутніх досліджень	55
Висновки до розділу 3	61
ВИСНОВКИ	63
ДОДАТКИ	73
ДОДАТОК А. Інтегрований опитувальник щодо мотивації та стилів стосунків учнів	73
ДОДАТОК Б. Стенограма інтерв'ю 1: Повторне відкриття після розбитого серця	75

ВСТУП

Навчальна мотивація, яка лежить в основі педагогічної психології, відіграє ключову роль у визначенні траєкторії академічної подорожі студента.

Його глибокий вплив на результати навчання, утримання студентів і основну структуру успіху в освіті було ретельно задокументовано в основоположних роботах, таких як Pintrich & Schunk (2002) [6]. Мотивація, складно зіткана з ниток сил або факторів, які спонукають і керують нашими діями, не лише визначає спосіб, у який учні підходять до навчальних завдань, але й їхню наполегливість у подоланні труднощів і їхні загальні академічні досягнення.

Академічний ландшафт рясніє теоріями, які намагаються розвіяти таємницю того, що розпалює в студентів полум'я навчання, пропонуючи калейдоскопічний погляд на це багатогранне явище.

Наукова галузь, що досліджує академічну мотивацію студентів, є величезним і комплексним полотном взаємодій, причин і наслідків. Проте, незважаючи на численні дослідження та теорії, що існують у цій області, деякі важливі аспекти залишаються недослідженими або недооціненими. Одним з таких прогалин є вплив романтичних відносин на академічну мотивацію.

Романтичні стосунки і їх динаміка можуть мати глибокий вплив на психіку особистості, включаючи її цінності, цілі та емоційний стан. Така взаємодія може безпосередньо впливати на те, як студенти ставляться до своєї освіти, їхнє бажання вчитися і їхню здатність до саморегуляції у навчальному процесі.

Хоча багато досліджень зосереджуються на вивченні різних аспектів академічної мотивації, таких як власна ефективність, цілі досягнення та внутрішнє стимулювання, набагато менше уваги приділяється вивченню того, як романтичні стосунки можуть взаємодіяти з цими факторами.

Враховуючи цю прогалину, це дослідження прагне дати відповідь на питання про взаємодію між академічною мотивацією та романтичними відносинами. Це може включати розгляд таких аспектів, як те, як статус романтичних відносин може впливати на віру студентів у свої здібності, чи

можуть романтичні конфлікти від divert attention від академічних завдань, та як позитивні аспекти романтичних відносин можуть підсилити академічну мотивацію.

Метою дослідження є проникнути в глибини психологічного субстрату, що впливає на бажання учнів вчитися. Роблячи це, він прагне озброїти викладачів багатшою палітрою ідей, сприяючи створенню навчального середовища, яке резонує з внутрішніми та зовнішніми мотиваційними сигналами студентів. Виходячи за межі традиційного, дослідження розширює свою мережу, намагаючись вплести нитки любовного статусу поряд із традиційними психологічними маркерами. Щоб забезпечити точність і надійність, для опитування використовуватиметься структурована анкета [7] з подальшою обробкою та інтерпретацією даних із використанням цілого ряду статистичних інструментів, починаючи від базової описової статистики до складного кореляційного та регресійного аналізу.

Предмет роботи: як самоефективність [8], цілі досягнення [9], внутрішня мотивація [10] і саморегуляція поєднуються [11], щоб вплинути на навчальну мотивацію студентів?

Припливи та відпливи любовного статусу можуть викликати емоційні коливання, які, без сумніву, впливають на освітні прагнення студентів. Однак, як саме це впливає на студентів у контексті психологічних засад мотивації до навчання?

1. Любовний статус як джерело стресу та дистракції:

Любовні розставання, конфлікти або початок нових відносин можуть стати джерелом стресу, який відвертає увагу від навчання та знижує мотивацію.

2. Самоефективність та любов:

Самоефективність визначає нашу віру в те, що ми можемо досягти поставлених цілей. Позитивний любовний статус може посилити віру в себе, тоді як негативний - підірвати її.

3. Внутрішня мотивація та відносини:

Внутрішня мотивація є ключем до успіху в навчанні. Якщо любовні відносини гармонійні, вони можуть служити як додаткове джерело мотивації. Проте, якщо вони стають джерелом стресу, внутрішню мотивацію може бути підірвано.

4. Саморегуляція у контексті відносин:

Саморегуляція — це здатність керувати своєю поведінкою, емоціями та думками. Стабільні та підтримуючі відносини можуть сприяти кращій саморегуляції, тоді як проблемні відносини можуть її перешкоджати. У сфері навчання складні відносини між різними мотиваційними компонентами

можна порівняти з гармонійним танцем. Цей танець складається з підвищеної самоефективності, коли учні проймають вірою у свої можливості впоратися з завданнями та виконати їх. Його доповнюють чіткі та чітко визначені цілі досягнення, які пропонують дорожню карту, яка дає учням напрямок і мету. В

його основі лежить потужна внутрішня мотивація, яка походить від справжнього внутрішнього бажання вчитися, досліджувати та досягати успіху.

Доповнюючи ці елементи, є мистецтво саморегуляції, навик, який полегшує самоаналіз, пристосування та рефлексію. Коли ці елементи синергетично вирівняні, вони призводять до сильного спонукання учнів навчатися та досягати оптимальних результатів.

Гіпотеза дослідження: Різноманітні фактори, що впливають на прагнення людини до навчання, створюють складний і яскравий мозаїчний

вплив і досвід. У той час як фундаментальні елементи, такі як самоефективність, внутрішня мотивація та ясність мети, безсумнівно, керують

академічними прагненнями, емоційні американські гірки, пов'язані з романтичними стосунками, мають значний вплив. Ці романтичні заручини з їх безліччю емоцій сильно поєднуються з іншими психологічними

детермінантами, відіграючи не менш важливу роль у формуванні освітніх прагнень і потягу студента.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОТИВАЦІЇ

1.1 Концептуальна основа навчальної мотивації учнів

Складна сфера освітньої мотивації[12], глибоко вкорінена в більш широкому спектрі педагогічної психології, стала свідком народження та еволюції безлічі теорій протягом десятиліть. Ці теорії, кожна зі своєю унікальною лінзою, намагаються розшифрувати складні психологічні механізми, які лежать в основі прагнення та відданості студента навчанню.

Головною для багатьох із цих теоретичних побудов є ідея про те, що мотивація служить точкою опори, на якій залежить зацікавленість, наполегливість і кінцевий успіх учнів у їхніх академічних заняттях. Щоб всебічно орієнтуватися в цій галузі, необхідно заглибитися в наріжні теорії, які сформували наше розуміння освітньої мотивації.

Теорія самовизначення (SDT; Ryan & Deci, 2000) [13] виділяється як маяк у величезному ландшафті мотиваційних досліджень. Ця теорія ретельно окреслює спектр якості мотивації, що тягнеться від автономних сфер до більш контрольованих аспектів. Автономна мотивація, яку часто ототожнюють із внутрішньою мотивацією, містить у собі суть здійснення діяльності виключно зі справжнього інтересу та внутрішньої радості. Численні емпіричні дослідження, такі як Niemiec & Ryan (2009) [14], повторюють переваги цієї форми мотивації, підкреслюючи її кореляцію зі збагаченим досвідом навчання, підвищеними показниками ефективності та загальним благополуччям. Навпаки, контрольована мотивація, яка резонує з принципами зовнішньої мотивації, породжена зовнішнім тиском або глибоко вкоріненим внутрішнім примусом. Незважаючи на його здатність ініціювати залучення до завдання, він часто не досягає оптимальних результатів, які постійно забезпечує автономна мотивація (Deci & Ryan, 2000) [15].

Іншим світилом у цьому просторі є теорія очікуваної вартості (EVT; Wigfield & Eccles, 2000) [16]. Розташований на перехресті когнітивних

переконань і суб'єктивних оцінок, EVT стверджує, що мотивація студента до виконання академічного завдання складно сплетена з двох ниток: їхніх переконань щодо очікування, які обертаються навколо сприйманої компетентності або ймовірності успіху, і цінностей завдання, які орбітують суб'єктивну цінність або корисність відповідного завдання. Теорія твердо стверджує, що студенти, які вірять у свій потенційний успіх і сприймають невід'ємну цінність завдання, більш схильні демонструвати глибину залученість і непохитну наполегливість (Wigfield & Eccles, 2000) [17].

Незважаючи на те, що ці теорії окреслюють різні території мотиваційного атласу, вони мають спільну мову, підкреслюючи симбіотичний танець між індивідуальними схильностями та зовнішніми факторами у формуванні будівлі освітньої мотивації. Вони відстоюють ідею, що учні є не просто пасивними одержувачами, а активними агентами, які керують своєю траєкторією навчання, чи то через добровільну участь, як пропагує SDT, чи через об'єднання очікувань і ціннісних суджень, як пропагує EVT.

Дослідження мотивації в освітньому процесі подібне до глибокого вивчення невідомого океану, де кожна краплина води містить свої таємниці.

Океан мотивації є величезним і багатограним, з безліччю прихованих елементів, які чекають на своє відкриття. На перший погляд, ми можемо побачити лише відблиски на поверхні — відображення сонця, яке освітлює верхні шари. Але це лише поверхнєве спостереження, яке залишає велику частину глибин незрозумілою.

Кожен студент, кожен педагог має свою унікальну мотиваційну карту, яка впливає на їхнє навчання та викладання. Ці карти формуються з численних факторів: культурних, соціальних, емоційних та когнітивних. Деякі з цих факторів очевидні, як високі хвилі, які можна побачити здалеку, тоді як інші, подібні до підводних течій, залишаються непомітними, але вони можуть мати значущий вплив на напрямок та швидкість руху.

Для комплексного розуміння мотиваційних процесів особи у сфері освіти важливо не лише спиратися на очевидні зовнішні прояви, а й звертати

увагу на глибокі внутрішні механізми та переживання. Це включає в себе аналіз різних психологічних, соціальних та культурних чинників, які впливають на мотивацію до навчання. Від психологічного самовизначення та внутрішньої потреби в знаннях до соціальних очікувань та культурних цінностей — кожен з цих елементів впливає на те, як особа сприймає, взаємодіє і реагує на навчальне середовище.

Такий глибокий підхід дозволяє виявити складні взаємозв'язки та динаміку мотиваційних процесів, що відбуваються в освітньому контексті. І тільки з такою повністю інтегрованою картиною ми зможемо розробляти ефективні стратегії та підходи, які допоможуть максимально реалізувати потенціал кожного студента, враховуючи його унікальні мотиваційні потреби та виклики.

Романтичні стосунки, які зазвичай асоціюються із серцевими поривами, часто недооцінюються в контексті їх впливу на академічний досвід студентів. З одного боку, це полягає у суспільних уявленнях, де академічна діяльність і особисте життя розглядаються як дві відокремлені сфери існування. Проте реальність значно більш складна.

Романтичні взаємини можуть бути джерелом натхнення, підтримки та мотивації для студентів, допомагаючи їм переборювати академічні труднощі. Кохана людина може служити анкером в складних часах, надавати емоційне зарядження та допомагати зосередитись на меті.

Романтичні стосунки, хоча й приносять багато радості та підтримки, іноді можуть стати джерелом емоційного навантаження та стресу для студентів. Такі емоційні переживання, викликані конфліктами, непорозуміннями або розставаннями в романтичних відносинах, можуть зіпсувати зосередженість студента та відвертати його увагу від навчальних завдань. Це може призвести до відчуття перевантаження, коли студент намагається справлятися з особистими проблемами на тлі навчального навантаження.

Крім того, виснажлива динаміка в стосунках, така як часті сварки або нерішучість у відносинах, може створювати постійний фон незадоволення і тривоги, який, у свою чергу, може знизити загальну продуктивність студента.

Отже, така динаміка може не лише знизити академічну ефективність студента, але й погіршити його фізичний та психічний стан, що в подальшому може вплинути на його здоров'я та загальне благополуччя.

Романтичні відносини є складовою частиною життя більшості студентів і можуть мати значний вплив на різні аспекти їхньої психології та емоційного стану. Ці відносини можуть формувати, як студенти сприймають себе, викликаючи зміни в їхній самооцінці. Наприклад, позитивний романтичний досвід може підвищити впевненість студента в собі, тоді як проблеми у відносинах можуть призвести до погіршення самооцінки.

Крім того, спосіб, яким студенти бачать себе в ролі учнів, також може бути змінений через їхні романтичні стосунки. Якщо студент відчуває підтримку та заохочення від свого партнера, це може позитивно вплинути на його мотивацію до навчання.

Останнє, але не менш важливе, романтичні стосунки можуть мати безпосередній вплив на емоційний стан студентів. Вони можуть відчувати радість, щастя, або, навпаки, смуток, розчарування відносно своїх романтичних взаємин, що, в свою чергу, може віддзеркалюватися у їхньому академічному успіху та мотивації до навчання.

Дослідження взаємозв'язку між академічними завданнями та романтичними відносинами може відкрити нові горизонти в розумінні впливу емоцій на процес навчання. Романтичні стосунки, які часто є центром емоційного життя студентів, можуть стати важливим чинником, який впливає на їхню зосередженість, мотивацію та навіть академічний успіх. Враховуючи це, науковці можуть розглядати стратегії, які допоможуть студентам краще управляти своїми емоціями та романтичними відносинами, щоб забезпечити оптимальне середовище для навчання. Це, в свою чергу, може допомогти вищим навчальним закладам розробляти підходи та ресурси, які підтримують

студентів не тільки на академічному рівні, але й у їхньому особистому та емоційному розвитку.

Це дослідження має на меті подолати цей розрив. Досліджуючи вплив романтичних стосунків на освітню мотивацію, ми прагнемо з'ясувати, як кохання з усіма його складнощами може або закріпити учня, забезпечуючи

стабільність і стимул, або стати бурєю, збиваючи його зі шляху. Це дослідження серця й розуму в тандемі, як особисті емоції можуть підживлювати чи перешкоджати академічному полум'ю. І в цьому квесті ми

сподіваємося запропонувати викладачам, студентам і дослідникам чіткішу карту цього складного океану, проливаючи світло на раніше незвідані води та скарби та проблеми, які вони зберігають.

Ключовим елементом, який ще належить дослідити поглиблено, є переплетення особистого життєвого досвіду, наприклад романтичних стосунків[18], із ширшим спектром освітньої мотивації. Відомо, що структура людських стосунків впливає на різні аспекти життя людини, зокрема на її

когнітивний та емоційний стан. Романтичні стосунки, будучи глибоким емоційним переживанням, можуть підкріпити або загальмувати навчальні

заняття.

Наприклад, теплі романтичні стосунки можуть слугувати резервуаром емоційної підтримки, зміцнюючи впевненість і стійкість студента перед лицем академічних труднощів. Такі стосунки можуть стати основою стабільності,

забезпечуючи емоційне притулок і дозволяючи студентам орієнтуватися в бурхливих водах академічного тиску з міцним духом. З іншого боку, бурхливі стосунки можуть відволікати увагу, відволікаючи увагу від академічних зобов'язань і потенційно призводячи до зниження мотивації та ефективності.

Крім того, динаміка романтичних стосунків може також переплітатися з самосприйняттям і самооцінкою студента, елементами, внутрішньо

пов'язаними з мотивацією. Студент, який підтримує стосунки, може дивитися на виклики через призму колективної сили, вірячи в їх спільну здатність долати перешкоди. Навпаки, напружені стосунки можуть призвести до

непевненості в собі, потенційно підбиваючи внутрішню мотивацію до успіхів у навчанні.

Розкриття тонких аспектів та взаємозв'язків між особистісними переживаннями та академічною діяльністю студентів є ключовим для глибокого розуміння їхнього досвіду в освітньому процесі. Кожен студент — це унікальний комплекс внутрішніх переконань, цінностей, очікувань і почуттів, який взаємодіє з академічним середовищем. Це не просто ізольовані елементи, а гармонійне переплетіння особистісних і академічних життєвих сценаріїв.

Це дослідження намагається виявити ці переплетені шляхи, що формують студентський досвід, і допомагає зрозуміти, як вони можуть впливати на мотиваційну готовність до навчання. Вивчаючи це перехрестя, ми можемо отримати деталізовану карту того, як особистісні динаміки взаємодіють із зовнішніми академічними вимогами, надаючи нам можливість глибше розуміти та підтримувати кожного студента в його освітньому шляху.

1.2 Психологічні особливості, що впливають на навчальну мотивацію

Психологічні особливості особистості відіграють вирішальну роль у визначенні того, як людина сприймає і реагує на навчальне середовище. Ці особливості, що є результатом взаємодії генетичних, соціальних та особистісних факторів, формують основу для навчальних стратегій, мотиваційних орієнтацій та відношення до навчання. Особливо важливими в цьому контексті є такі фактори, як віра у власні здібності, ціннісні орієнтації, потреби та очікування.

Для глибокого розуміння мотивації студентів до навчання необхідно звернути увагу на широкий спектр психологічних особливостей, які вони проявляють. Ці особливості відображають не лише їхнє бачення академічних завдань, але й те, як вони реагують на виклики, встановлюють пріоритети та

НУВБІП УКРАЇНИ

пристосовуються до змін у своєму освітньому середовищі. Ключовими компонентами цього розуміння є вивчення того, як студенти взаємодіють зі стресовими ситуаціями, як вони використовують різні стратегії для самостійного контролю за своїм навчанням, та яку роль відіграє їхнє соціальне оточення у їхньому академічному досвіді.

НУВБІП УКРАЇНИ

Розуміючи ці комплексні аспекти студентської психіки, педагоги та науковці можуть розробляти навчальні методики та інтервенції, які будуть враховувати ці специфічні потреби студентів. Це, в свою чергу, може забезпечити студентам не лише знання та навички, які їм потрібні для академічного успіху, але й підтримку, яка допоможе їм долати перешкоди, стикаючись з викликами у своєму освітньому шляху.

НУВБІП УКРАЇНИ

Серед цих психологічних детермінант когнітивні переконання щодо себе та навчання постають як фундаментальні стовпи. Ці переконання, сформовані минулим досвідом і майбутніми прагненнями, справляють глибокий вплив на те, як студенти сприймають академічні проблеми та винагороди. Віра студента у свою здатність навчатися, адаптуватися та досягати успіхів може слугувати потужним каталізатором для мотивації, спонукаючи його орієнтуватися в академічній сфері з запалом та завзяттям.

НУВБІП УКРАЇНИ

Емоційні переживання, ще один важливий вимір, надають емоційного забарвлення навчальній подорожі студента. Позитивні емоції, такі як радість, цікавість і гордість, можуть підсилити мотивацію, перетворюючи навчання на радісне завдання. Навпаки, негативні емоції, такі як страх, тривога чи сором, можуть пригнічувати настрій, діючи як перешкода для взаємодії.

НУВБІП УКРАЇНИ

Академічний ландшафт величезний, наповнений безліччю викликів і можливостей, схожих на непередбачувану безкрайність моря. У цьому контексті стратегії регулювання поведінки постають як незамінні навігаційні інструменти, які скеровують студентів під час їхньої академічної подорожі.

НУВБІП УКРАЇНИ

Подібно до того, як досвідчений моряк використовує компас, карти та зірки, щоб визначити курс, студенти покладаються на ці стратегії, щоб керувати своєю поведінкою, думками та емоціями. Ці інструменти дають їм

можливість оцінити, коли потрібно падо рухатися вперед, використовуючи сприятливий вітер можливостей; визначати, коли необхідно змінити напрямок, обходячи потенційні підводні камені; і розпізнавати моменти, щоб зробити паузу, закріпити свої знання або перегрунтуватися після невдачі.

Спритність, з якою студенти можуть використовувати ці стратегії, може суттєво сформувати їхню академічну траєкторію. Без них студента можна було б уподібнити до корабля, що заблукав у морі, безцільно киданого хвилями збентеження та невизначеності, відданого на милість непередбачуваних хвиль академічних викликів. Навпаки, студент, який добре володіє стратегіями

регулювання поведінки, стає господарем своєї подорожі, здатним використовувати потенціал кожного виклику та можливості, які постають перед ним.

По суті, мистецтво і наука регулювання поведінки є ключовими для успіху в навчанні. Його майстерність може стати вирішальним фактором, який відокремить безцільне дрейфування від цілеспрямованої, цілеспрямованої подорожі, гарантуючи, що студенти не лише досягнуть своїх академічних місць призначення, але й насолодяться багатством самої подорожі.

Заглиблюючись у теоретичні основи, Теорія самоефективності (Bandura, 1997) [19] стоїть високо, проливаючи світло на монументальну роль переконань у самоефективності. Ці переконання не є просто когнітивними конструктами; вони пульсують життям, впливаючи на вибір учнів, зусилля, наполегливість і навіть їхній емоційний ландшафт. Коли студентам прищеплюють міцне почуття власної ефективності, вони стають академічними авантюристами, які прагнуть досліджувати, вчитися та перемагати.

Сфера цілей досягнення, розроблена Теорією цілей досягнення (Elliot & McGregor, 2001) [20], пропонує ще одну багату сферу розуміння. Тип цілей, які встановлюють студенти — будь то майстерність, підхід до виконання чи уникнення — робить глибокий вплив на їхній мотиваційний клімат. Ці цілі, як магнітні півночі, керують академічним курсом студентів, впливаючи на напрямок і якість їхньої подорожі.

Внутрішня мотивація, що бере свій початок у теорії самовизначення (Ryan & Deci, 2000), постає яскравим маяком у мотиваційному ландшафті. Коли студенти мають внутрішню мотивацію, вони не просто навчаються; вони занурюються, насолоджуючись кожною миттю свого освітнього досвіду.

В ході цього дослідження стає очевидним, що здатність до саморегуляції відіграє віддільне та важливе місце в академічному успіху студентів. Саморегуляція не є простим процесом реагування на зовнішнє середовище; вона є комплексною системою, де індивід використовує свої когнітивні, емоційні та поведінкові ресурси для досягнення своїх цілей.

Ця здатність дозволяє студентам планувати своє навчання, передбачати можливі труднощі та використовувати стратегії, щоб ефективно їх подолати. Більше того, коли зустрічаються з викликами або перешкодами, студенти з високою саморегуляцією мають здатність зберігати спокій, аналізувати ситуацію та виробляти стратегічні рішення, які приводять до довготривалої стійкості та успіху. Таким чином, розуміння та розвиток саморегуляційних навичок може стати ключовим фактором для підготовки студентів до ефективного відповіді на академічні виклики.

Навчальна мотивація може бути уявлена як симфонія, де кожен психологічний елемент або фактор відіграє свою унікальну ноту в загальному мелодійному потоці. Ці психологічності — це різноманітні компоненти, такі як самоефективність, цілі, очікування та емоційний стан, які разом створюють гармонійний акорд мотивації.

Для того щоб зрозуміти глибоку природу цієї музики навчання, педагоги та науковці повинні звертати увагу на кожен елемент окремо, оцінюючи його вплив і значення в загальному контексті. При цьому важливо не просто розглядати окремі компоненти, але й розуміти, як вони взаємодіють і гармонізують між собою, створюючи цілісний навчальний досвід для студента.

Таке глибоке розуміння та підхід можуть допомогти педагогам плекати та підтримувати мотивацію студентів, перетворюючи їх навчальний процес на

дійсно збагачувальний, гармонійний та плідний досвід, який буде служити основою для їхнього майбутнього успіху і досягнень.

1.3 Мотивація в освітньому процесі: теоретичні підходи та

психологічні детермінанти

Комплексність освітньої мотивації. Дослідження педагогічної психології відзначають мотивацію як невід'ємний компонент навчального процесу. Як центральний елемент в учнівському досвіді, мотивація впливає на зацікавленість, увагу та залученість учнів у академічних зусиллях. Її роль у педагогічному контексті є предметом численних наукових робіт, які вивчають її природу, джерела та вплив на академічну діяльність.

Теоретичні постулати Теорії самовизначення. Ця теорія встановлює різницю між внутрішніми та зовнішніми формами мотивації. Внутрішня мотивація, що характеризується істинним інтересом і внутрішньою мотивованістю, вважається найбільш стійкою та продуктивною у контексті навчання. Водночас, зовнішня мотивація, яка залежить від зовнішніх стимулів або нагород, може бути менш ефективною на довгостроковій перспективі.

Принципи Теорії очікуваної вартості. EVT зосереджується на співвідношенні між студентськими переконаннями та їхньою мотивацією. Ця теорія пропонує, що студентські переконання про ймовірний успіх, а також їхнє сприйняття вартості завдання, взаємодіють для формування їхньої загальної мотивації до виконання завдання.

Психологічні фактори, які визначають мотивацію, є дуже складними та різноманітними. Серед цих факторів когнітивні переконання та емоційні стани займають особливе місце. Когнітивні переконання пов'язані з нашим розумінням та інтерпретацією світу навколо. Наприклад, віра в власні здібності та можливості, відома як віра в себе, є суттєвим елементом, який може значно підвищити рівень нашої мотивації.

З іншого боку, емоційні стани, такі як радість, ентузіазм, тривога чи страх, також грають велику роль у формуванні нашої мотивації. Емоції мають відчутний вплив на наше сприйняття ситуації та нашу здатність до дії.

Позитивні емоції, такі як радість або задоволення, можуть діяти як потужний стимул, що спонукає нас до активності та досягнення поставлених цілей. Вони можуть служити як іскра, яка підживлює наш внутрішній вогонь мотивації.

Проте, з іншого боку, негативні емоції, такі як тривога, можуть гальмувати наші мотиваційні процеси. Такі стани можуть відволікати нас, змушувати сумніватися в собі та знижувати наш ентузіазм. Тому важливо

враховувати ці емоційні компоненти, коли ми говоримо про мотиваційні фактори.

Стратегії регулювання поведінки в освітньому середовищі: Як реагувати на академічні виклики

Академічне середовище постійно ставить перед студентами ряд викликів, що вимагають гнучкості, адаптивності та саморегулювання. Успіх у навчанні часто залежить не тільки від здібностей та знань, але й від здатності ефективно регулювати власну поведінку, вибирати правильні стратегії та коригувати їх відповідно до обставин.

Планування. Перший крок до ефективного саморегулювання - це планування. Це означає встановлення конкретних, вимірюваних, досяжних, релевантних та обмежених в часі цілей. Це також включає в себе визначення ресурсів, які можуть бути потрібні для досягнення цих цілей, та розробку конкретного плану дій.

Моніторинг: Після встановлення цілей та розробки плану дій наступний крок полягає у моніторингу власного прогресу. Це може включати в себе регулярний огляд виконаних завдань, відстеження власного часу або використання засобів самоконтролю, таких як щоденники або застосунки для відстеження прогресу.

Коригування: Незалежно від того, наскільки добре було сплановано, завжди існує можливість, що потрібно буде зробити певні корективи. На

основі моніторингу, студенти можуть визначити, які стратегії працюють, а які ні, і відповідно до цього коригувати свій підхід.

Ефективне саморегулювання в академічному середовищі є ключем до подолання численних викликів і завдань, які ставляться перед студентами.

Важливість постійної уваги полягає у тому, щоб бути свідомим власного прогресу, виявляти потенційні труднощі на ранніх етапах та вносити необхідні корективи у свої стратегії.

Рефлексія ж дозволяє студентам аналізувати свої дії, визначати, що працює ефективно, а що потребує зміни. Через рефлексію можлива самооцінка, адаптація до нових обставин і вивчення власних найкращих практик.

Готовність до змін - це відкритість до нових ідей, методик і стратегій. В академічному світі, де зміни відбуваються швидко, здатність адаптуватися є незамінною.

Здатність до саморегулювання не просто відкриває двері до академічних досягнень. Вона також допомагає розвивати важливі життєві навички, такі як самоконтроль, самодисципліна, цілеспрямованість і відповідальність. Ці навички, набуті в учбовому процесі, будуть служити студентам у дорослому житті, сприяючи їхньому особистому та професійному росту.

Висновки до розділу 1

В сучасному освітньому просторі важливо визнавати глибоку взаємодію між мотивацією студентів та навчальним середовищем, в якому вони знаходяться. Мотивація не є статичною або ізольованою характеристикою особистості; вона динамічно змінюється і адаптується відповідно до зовнішніх стимулів та умов.

Педагогічні підходи і методи, які використовуються вчителями, грають роль у формуванні та підтримці мотивації студентів. Викладачі, які використовують гнучкі та диференційовані методи навчання, здатні враховувати індивідуальні потреби, інтереси та можливості кожного учня, тим самим стимулюючи їхнє бажання вчитися.

Також, структура навчального плану, методи оцінювання та загальна атмосфера в класі можуть сприяти або заважати мотиваційним процесам. Якщо навчальне середовище сприяє співпраці, допитливості та дослідницькому підходу, студенти ймовірніше будуть відчувати внутрішню мотивацію до навчання. На противагу, ригідні структури та традиційні методи оцінювання можуть призвести до внутрішньої демотивації.

Отже, для створення дійсно мотивуючого навчального середовища необхідно не лише зосередити увагу на самому студенті, але й розглядати ширший контекст, в якому відбувається навчальний процес.

Динаміка мотивації: Важливо враховувати, що мотивація не є статичною. Вона може змінюватися відповідно до різних факторів, таких як зміна навчального середовища, особистісні досягнення або невдачі, а також взаємодія з однокласниками та вчителями. Така динамічна природа мотивації вимагає від педагогів гнучкості та адаптивності в їх підходах до навчання.

Роль зовнішніх стимулів: Хоча внутрішня мотивація вважається більш стійкою та довготривалою, зовнішні стимули також можуть мати короткостроковий вплив на мотиваційні процеси. Нагороди, похвала, а також

соціальне визнання можуть стимулювати учнів, хоча такий вплив може бути менш тривалим.

На відміну від цього, студенти з низькою самооцінкою можуть відчувати неспівісність, сумнів у собі або навіть страх перед невдачею в навчальному процесі. Ці почуття можуть призвести до того, що вони уникають викликів, обирають менш вимогливі завдання або відкладають навчання на потім.

Самооцінка формується на основі численних досвідів, взаємодій та зворотних зв'язків, які студент отримує протягом свого життя. Позитивні відгуки від вчителів, успіхи в навчанні та підтримка від оточення можуть сприяти підвищенню самооцінки. З іншого боку, постійна критика, неуспіхи або порівняння з іншими можуть понизити віру студента в свої власні здібності.

Важливо підкреслити, що адекватна самооцінка є ключовою. Занадто завищена самооцінка може призвести до нереалістичних очікувань та розчарувань, тоді як занадто низька самооцінка може обмежувати потенціал студента і його готовність приймати виклики.

З огляду на це, розвиток здорової самооцінки є важливим завданням для освітніх працівників. Вони повинні створювати позитивне навчальне середовище, де кожен студент може відчувати свою цінність, розуміти свої сильні сторони та визнавати області для розвитку.

РОЗДІЛ 2 ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІІ СТУДЕНТІВ

2.1 Основи дослідницького підходу

В академічних і наукових дослідженнях суть досягнення достовірних результатів полягає в розробці та виконанні дослідницької методології. Будучи основою, на якій тримається все дослідження, методологія служить не лише орієнтиром, але й свідченням цілісності та ретельності розслідування.

Ретельна та надійна методологія дослідження є основою будь-якого наукового дослідження. Це гарантує, що дослідницький процес є систематичним, послідовним і, що найважливіше, відтворюваним, що дозволяє майбутнім дослідникам спиратися на встановлені висновки або ретельно їх вивчати. Сила висновків, зроблених з будь-якого дослідження, прямо пропорційна надійності використаних методів.

Цей розділ присвячено з'ясуванню методологічної основи, використаної для висвітлення багатогранних вимірів навчальної мотивації студентів. Глибоке занурення в сфери педагогічної психології та розуміння безлічі змінних, які впливають на мотивацію, — це не маленький подвиг. Подорож до розуміння мотиваційного ландшафту студентів є водночас інтригуючою та важливою, враховуючи ключову роль, яку відіграє мотивація в академічній успішності та загальному добробуті. Більше того, мотивація студентів, будучи динамічною конструкцією, що розвивається, потребує дослідницького плану, який може охопити її нюанси та тонкощі з часом.

Відмінною рисою цієї методології є її подвійний підхід: вона повністю поєднує кількісні та якісні методи дослідження. Поєднуючи ці дві парадигми, дослідження спрямоване на досягнення цілісного розуміння освітньої мотивації. Кількісні методи з їх структурованими та числовими даними пропонують погляд з висоти пташиного польоту, забезпечуючи узагальнені висновки та ідентифікуючи загальні закономірності. З іншого боку, якісні методи, з акцентом на наративах і особистому досвіді, пропонують глибокий

погляд з точки зору, фіксуючи багаті, описові звіти про мотиванний досвід студентів.

Це поєднання гарантує, що хоча дослідження охоплює широкий спектр даних (широта), воно також глибоко занурюється в особистий, часто складний досвід студентів (глибина). Синергія цих методів об'єднує комплексне дослідження освітньої мотивації, малюючи повну картину, яку жоден із методів не міг би досягти самотійно.

У наступних розділах ретельно розкривається дизайн дослідження, обґрунтування відбору зразка, різні методи, використані для збору даних, і інструменти, які використовуються для вимірювання. Кожен компонент було підбрано ретельно, адаптовано до унікальних вимог дослідження мотивації навчання та узгоджено з головною метою отримання висновків, які є глибокими та практичними.

План дослідження: підхід змішаних методів

В основі цього дослідження лежить підхід змішаних методів. Це підхід, який визнає цінність як чисел (кількісних), так і наративів (якісних) у створенні повної картини. Поєднуючи ці дві методології, дослідження гарантує, що хоча емпірична широта досягається за допомогою статистичного аналізу, глибина досвіду фіксується через особисті історії та дії.

Кількісні дослідження

Через свою емпіричну природу кількісні дослідження є основою багатьох наукових досліджень [21]. Для цього дослідження кількісний компонент був спрямований на отримання конкретних доказів щодо взаємодії між різними психологічними факторами та навчальною мотивацією студентів. Завдяки розпорганню структурованих анкет, дані збиралися систематично від учасників. Йшлося не лише про збір цифр; мова йшла про те, щоб прислухатися до колективного голосу, спільного досвіду та спільних тенденцій серед студентів. Після того, як ці дані були зібрані, вони пройшли ретельну перевірку за допомогою статистичних інструментів, щоб

переконатися, що зроблені інтерпретації були надійними та обґрунтованими в реальності.

Якісне дослідження

Хоча цифри дають широкий огляд, історії, що стоять за цими цифрами, часто містять ключ до глибшого розуміння[22]. Визнаючи це, якісний вимір

дослідження було сформовано так, щоб задіяти багатий гобелен життєвого досвіду студентів. Використовуючи напівструктуровані інтерв'ю, дослідження могло заглибитися в нюанси, емоції, виклики та тріумфи, з якими

студенти стикалися на своєму освітньому шляху. Кожне інтерв'ю слугувало

вікном, відкриваючи заплутаний світ мотивацій, прагнень, страхів і надій студентів.

Інтеграція кількісних і якісних даних

Справжня сила підходу змішаних методів проявляється в інтеграції кількісних і якісних даних. Ця інтеграція є не просто зіставленням чисел і наративів, а гармонійною конвергенцією, яка посилює розуміння та ясність.

У контексті цього дослідження, як тільки кількісні дані виявляють закономірності, тенденції або викиди, якісні дані вступають у контекст цих висновків. Там, де числа ставили запитання, розповіді давали відповіді.

Наприклад, якщо конкретна кількісна метрика вказує на зниження мотивації студентів, якісні висновки можуть пояснити «чому» такої тенденції.

І навпаки, вражаючи наративи з інтерв'ю можуть підняти певні теми чи занепокоєння, спонукаючи до повторного вивчення кількісних даних, щоб побачити, чи такі теми були відображені ширше серед учасників. Циклічна взаємодія між двома наборами даних посилила дослідження, забезпечивши більш повне, детальніше розуміння навчальної мотивації студентів [23].

Переваги підходу змішаних методів

Рішення застосувати підхід із змішаними методами не було довільним, а вкорінене в притаманних перевагах, які він пропонує. По-перше, це забезпечує цілісне уявлення, гарантуючи, що дослідження не пропускає ні макроскопічні тенденції, ні мікроскопічні деталі[24]. По-друге, це надає

дослідженню більшої обґрунтованості. Там, де один метод може мати обмеження, інший компенсує, що призводить до більш ретельного та всебічного аналізу. Нарешті, це забезпечує гнучкість. По мірі того, як дослідження розгортається, підхід із змішаними методами дозволяє вносити ітераційні коригування, гарантуючи, що дослідження залишається чутливим до непередбачених ідей або викликів.

Про чесність будь-якого дослідження часто судять за репрезентативністю його вибірки. У цьому дослідженні вибірка складала 100 студентів. Це число, хоч і здавалося б круглим і довільним, було підібрано

дуже ретельно. Забезпечення надійного та точного представлення було першочерговим. Дослідження було спрямоване на різноманітність, забезпечуючи виключення голосів студентів з різного походження, етнічної приналежності, спеціальності, статі, академічних років і статусу стосунків.

Стратегія цілеспрямованого відбору була особливо важливою, оскільки вона гарантувала, що відібрані особи мають досвід романтичних стосунків, що робить їх особливо відповідними для цілей дослідження. Крім того, підтримуючи баланс між різними демографічними показниками, дослідження забезпечило цілісне уявлення, мінімізуючи упередження та збагачуючи

результати дослідження.

Збір даних – це і мистецтво, і наука. Йдеться про те, щоб досліджувати глибини теми, ставити правильні запитання, уважно слухати та складати історію з безлічі даних. Для цього дослідження збір даних було розділено на два основні методи, кожен з яких обслуговував певний аспект дослідження:

Анкетні:

Це були робочі конячки компонента кількісного дослідження. Анкети були ретельно розроблені після обширного огляду літератури та пілотного тестування, забезпечуючи ясність, актуальність і вичерпність. Поділені на секції, що відповідають різним психологічним факторам і аспектам романтичних стосунків, учасників попросили відобразити та оцінити свої почуття та сприйняття за 5-бальною шкалою Лайкерта [25]. Ця

стандартизована шкала від «Зовсім не згоден» до «Повністю згоден» допомогла знизити інтенсивність і спрямованість настроїв учасників. Цифровий формат цих анкет також забезпечив зручність для учасників та сприяв ефективному управлінню даними.

Інтерв'ю:

В рамках цього дослідження дослідники вирішили вийти за рамки традиційних методів збору даних та дослідити потенціал відкритих розмов. Вони використовували напівструктуровані інтерв'ю, які, хоча й мали певну структуру, надавали учасникам можливість вільно висловлювати свої думки, емоції та досвід. Ця методологія була обрана з метою створення атмосфери довіри та комфорту, сприяючи глибокому та автентичному обміну інформацією.

В контрольованому та спеціально підготованому середовищі для проведення інтерв'ю, дослідники не просто збирали статистичні дані від учасників. Вони занурилися у їхній емоційний світ, спробували відчуття та зрозуміти особисті історії, які лежать в основі їхніх відповідей. Цей підхід дозволив дослідникам побачити людину за числами, дозволивши їм відкрити для себе не тільки об'єктивні дані, але й суб'єктивні відчуття, переживання та спогади кожного учасника. Таким чином, дослідники мали змогу отримати більш цілісний та глибокий вимір зібраної інформації, що робить їх висновки більш обґрунтованими та збагаченими.

Для забезпечення максимальної точності та відтвореності зібраної інформації під час інтерв'ю, було прийнято рішення записувати кожну бесіду, звісно, отримавши на це попередній дозвіл від учасників. Завдяки цьому підходу, ми мали змогу зберегти відтінки, інтонації та нюанси кожного розповіданого слова. Після завершення кожного інтерв'ю, записи були ретельно переписані слово в слово, щоб немає ніякої втрати даних чи інформації. Це не лише дозволило нам зберегти всі важливі деталі розмови, але і забезпечило можливість для глибокого аналізу та інтерпретації

отриманих даних, розуміючи контекст, в якому вони були представлені, та вибудовуючи довірливі відносини з учасниками дослідження.

Перевірка даних:

Щоб підвищити цілісність зібраних даних, були включені сеанси перевірки. Учасникам була надана можливість переглянути свої відповіді, зокрема під час інтерв'ю, переконавшись, що їхні погляди були точно відображені. Цей крок не лише підвищив достовірність даних, але й сприяв глибшій довірі між дослідником та учасниками [26].

Зберігання даних і конфіденційність:

В ході дослідження було важливо визнати та поважати конфіденційний характер інформації, яку учасники нам довірили. Враховуючи це, були розроблені та впроваджені строги процедури зберігання даних для забезпечення їх конфіденційності. Всі отримані дані зберігалися в безпечному місці, до якого мали доступ лише члени основної дослідницької команди.

Будь-яка інформація, яка могла б ідентифікувати учасника, була видалена або замінена анонімними кодами. Це було зроблено для того, щоб гарантувати учасникам, що їх особиста інформація та відповіді залишатимуться строго конфіденційними, і що збереження їхньої конфіденційності є вищим

пріоритетом для команди дослідників.

Для забезпечення точного та відповідного збору інформації в рамках цього дослідницького проекту було вирішено використовувати чотири детально розроблені дослідницькі інструменти. Всі вони мали чітке теоретичне підґрунтя і були піддані множинному тестуванню в різних контекстах у попередніх дослідженнях, що забезпечило їх надійність та валідність. Використання цих інструментів в цьому конкретному дослідженні дало можливість провести всеосяжний аналіз різних аспектів, що формують навчальну мотивацію студентів, враховуючи широкий спектр факторів. Такий підхід дозволить не лише розуміти окремі складові мотивації, але й розглядати їх у комплексі, виявляючи взаємозв'язки та взаємний вплив різних факторів на навчальний процес студентів.

Стратегії мотивації та навчання (MSLQ):

Інструмент MSLQ, який був розроблений протягом багатьох років наукових досліджень, виступає як всеохоплюючий механізм для аналізу як внутрішніх, так і зовнішніх мотиваційних чинників, які впливають на студентів. Він занурюється в психологію навчання, детально досліджуючи когнітивні, метакогнітивні процеси та стратегії управління ресурсами, які студенти застосовують для оптимізації свого навчального досвіду. Завдяки цьому інструменту, дослідники здобули важливі уроки про те, як студенти ставляться до своєї освіти, які методи вони використовують для досягнення успіху, і як вони адаптуються до різних академічних викликів.

MSLQ унікальний у своєму підході через включення як закритих, так і відкритих запитань. Це означає, що, хоча він забезпечує кількісні дані, які можна статистично аналізувати, він також дозволяє студентам ділитися своїми думками, відчуттями та переживаннями відносно їхнього навчального процесу в більш вільній формі. Це не тільки допомагає гарантувати, що дані відображають реальний досвід студентів, але й забезпечує, що цей досвід оцінюється з різних перспектив, враховуючи індивідуальність кожного студентського досвіду.

Цілі досягнення (AGQ):

Інструмент AGQ пропонує більше, ніж просте вимірювання академічних досягнень або визначення поверхневих навчальних цілей студентів. Він відкриває двері до глибших пластів психологічних мотивацій, що лежать в основі бажань студентів досягати певних академічних результатів. Основна особливість цього інструменту полягає в його здатності розрізняти міжцілями, які зосереджені на розвитку конкретних навичок або досягненні високого рівня майстерності, та тими, які орієнтовані на зовнішні показники успіху або завершення певних завдань. Ця багатогранна перспектива дозволяє глибше проникнути в серцевину того, що насправді мотивує студентів у їхньому навчальному процесі. Використовуючи AGQ, науковці отримують можливість вивчити найбільш глибокі аспекти амбіцій, бажань та мотивацій студентів.

Таким чином, інформація, отримана завдяки цьому інструменту, забезпечує дослідникам більш глибокий, деталізований та повний контекст щодо освітньої мотивації.

Саморегулювання (SRQ):

Саморегуляція не лише питання ефективного управління часом; вона є багатограним процесом, який включає в себе регулювання власних емоцій, контроль за своєю поведінкою та керування власними думками. Всі ці компоненти взаємодіють і впливають на те, як студенти адаптуються до академічного середовища, долають виклики та досягають успіху в своєму навчанні. Інструмент SRQ був спеціально розроблений таким чином, щоб докладно дослідити ці аспекти саморегуляції. Через детальні та проникливі запитання SRQ аналізував стратегії, якими студенти користуються для того, щоб залишатися зосередженими, подолати академічний стрес і відновлюватися після невдач. Цей підхід дозволив дослідникам глибше розуміти, як студенти управляють своєю поведінкою та емоціями у контексті академічного середовища, що, в свою чергу, допомогло краще зрозуміти багатогранність процесу саморегуляції.

Шкала ставлення до любові (LAS):

Піонерський інструмент у своїй галузі, LAS надав непереврене розуміння того аспекту життя студентів, який часто забувають, — їхніх романтичних стосунків. Оцінюючи різні стилі кохання — від пристрасного еросу до безкорисливого агапе — LAS намалював яскраву картину того, як динаміка кохання перетиналася з академічними мотиваціями.

Для того, щоб забезпечити високий рівень надійності та достовірності зібраних даних, було прийнято рішення про проведення пілотного тестування інструментів дослідження на обмеженій групі респондентів перед тим, як застосовувати їх на велику аудиторію. Це передбачальне тестування не тільки перевірило функціональність та зрозумілість інструментів, але й надало цінний зворотний зв'язок, який використовувався для оптимізації та удосконалення цих інструментів. Таким чином, коли основне дослідження

було запущено, ми могли бути впевнені у тому, що інструменти були максимально пристосовані до збору якісних та відповідних даних.

Крім того, щоб гарантувати, що респондентам було зрозуміло кожен пункт, кожен інструмент супроводжувався детальними інструкціями та положеннями для роз'яснень. Для повного перегляду повної анкети читачам пропонується звернутися до Додатку А.

У цьому дослідженні використані інструменти для збору даних були вибрані з особливою увагою до їх глибини та детальності, що ставить їх в центр усього процесу дослідження. Ці інструменти не просто дотримуються

академічних стандартів дослідницької роботи, але також відображають автентичний життєвий досвід студентів. Це забезпечує більш глибоке розуміння їхніх переживань і відчуттів.

Вибір правильної методології є вирішальним для досягнення цілей дослідження. Використання цих інструментів має на меті не тільки збір даних, але й створення більш глибокого зв'язку з життєвими історіями учасників дослідження. У підсумку, прагнення цього дослідження полягає не лише в академічному внеску, але й в збагаченні дискусії з питань освітньої мотивації, додаванні глибини та контексту до ширшого розуміння цієї важливої теми.

2.2 Аналіз результатів дослідження та їх обговорення

Складний гобелен освітніх мотивів студентів розгортається в цьому розділі, представляючи ретельний аналіз даних, зібраних від 100 різних студентів. Використовуючи структуровану анкету, поділену на чотири основні розділи — Мотивація та стратегії навчання (MSLQ), Цілі досягнень (AGQ), Саморегуляція (SRQ) і Любовне ставлення (LAS) — у цьому розділі пропонується збільшений погляд на лабіринт учнів академічні та особистісні орієнтації.

На початковому етапі цього дослідження, ключовим пріоритетом стало глибоке вивчення та аналіз загальних тенденцій, які виявилися в зібраних

даних. Шляхом вивчення середніх показників відповідей на питання кожного розділу анкети, ми змогли сформулювати загальне уявлення про освітні та мотиваційні нахили студентів. Ця первинна аналітика, хоча й є попередньою, відіграє критичну роль у встановленні міцного фундаменту для детального аналізу та більш глибокого розуміння зібраних даних у наступних етапах дослідження.

Дані MSLO із середнім балом, що тягнє до вищого краю шкали, вказують на когорту внутрішньо мотивованих студентів, оснащених інструментами стратегічного навчання. Це свідчить про те, що більшість студентів є не просто учасниками своєї освітньої подорожі, а активними водіями. Результати AGQ віддзеркалюють подібні настрої, припускаючи, що студенти не просто безцільно дрейфують в академічному середовищі, а й керуються чітко визначеними цілями та прагненнями.

На відміну від інших результатів, дані, отримані від інструменту LAS, вимагали додаткового самовивчення і рефлексії. Показники, отримані з цього інструменту, вказували на те, що студенти, можливо, відчувають певні виклики у своїх романтичних стосунках протягом їхнього навчального процесу. Ці середні бали, які були нижчі у порівнянні з розділами, які фокусувались безпосередньо на академічних аспектах, відображали глибше підтекстове повідомлення про комплексність та багатогранність проблем, які студенти можуть зіткнутися у своїх особистих життях. Це може вказувати на те, що, доки студенти прагнуть до академічних досягнень, їхні романтичні стосунки також грають важливу роль у їхньому загальному благополуччі і можуть впливати на їхній академічний успіх.

Незамінною була детальна стовпчаста діаграма, яка пропонувала візуальне пояснення даних, висвітлюючи розбіжності та схожість у відповідях і задаючи візуальний тон для подальшого аналізу (рис.2.1).

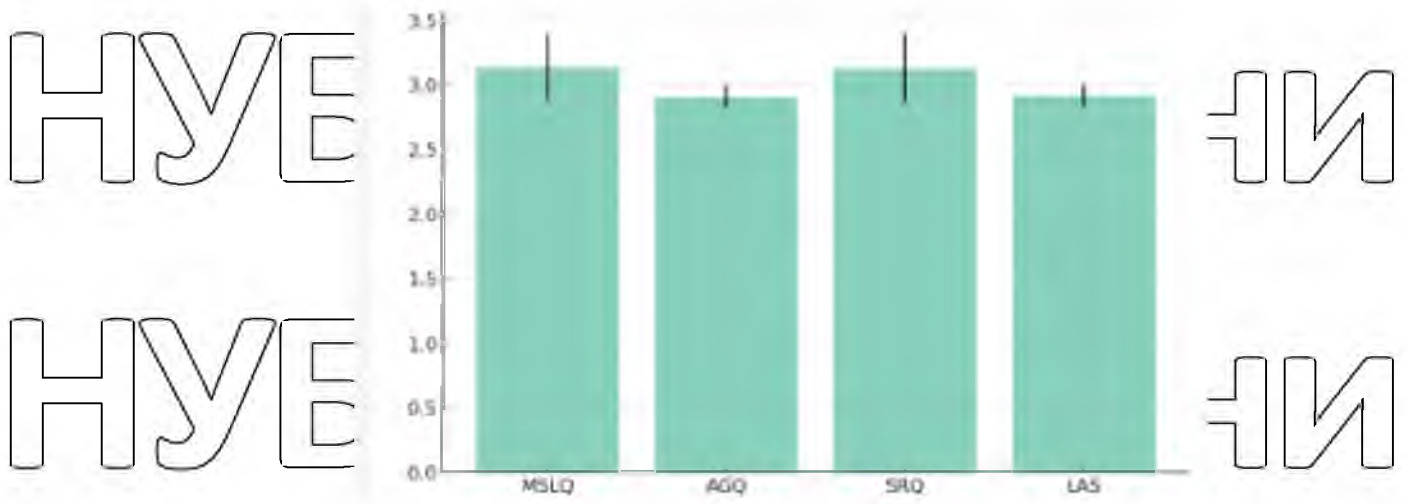

Рис.2.1 – Середні бали для кожного розділу

У сфері академічних досліджень надійність і валідність інструментів є парадоксними каменями. Альфа-значення Кронбаха, які перевершують еталон надійності, підтверджують, що анкета була не просто набором запитань, а цілісним, послідовним інструментом, точно налаштованим для вловлювання нюансів мотивації студентів. Для візуального аналізу цих даних була розроблена гістограма, яка пропонує читачам моментальний знімок показників надійності в розділах [27].

Конструктивна валідність ще більше зміцнила довіру до інструментів дослідження. Факторний аналіз, заснований на показниках КМО та тесті Бартлетта, підтвердив відповідність даних, забезпечивши статистичну достовірність наступного PCA.

Значення внутрішньої узгодженості (альфа Кронбаха) для кожної групи елементів в анкеті зображені на рисунку 2.2:

- Group 'a' (Achievement Goals - AGQ): $\alpha = 0.938$
- Group 'l' (Love Attitudes - LAS): $\alpha = 0.937$
- Group 'm' (Motivation and Learning Strategies - MSLQ): $\alpha = 0.845$
- Group 's' (Self-Regulation - SRQ): $\alpha = 0.848$

Рис. 2.2 – Групування значень альфа Кронбаха

Як згадувалося раніше:

- Групи «а» і «б» мають відмінну надійність внутрішньої узгодженості.
- Групи «т» і «с» мають хорошу надійність внутрішньої узгодженості.

На рисунку 2.3 зображено гістограму значень альфа Кронбаха

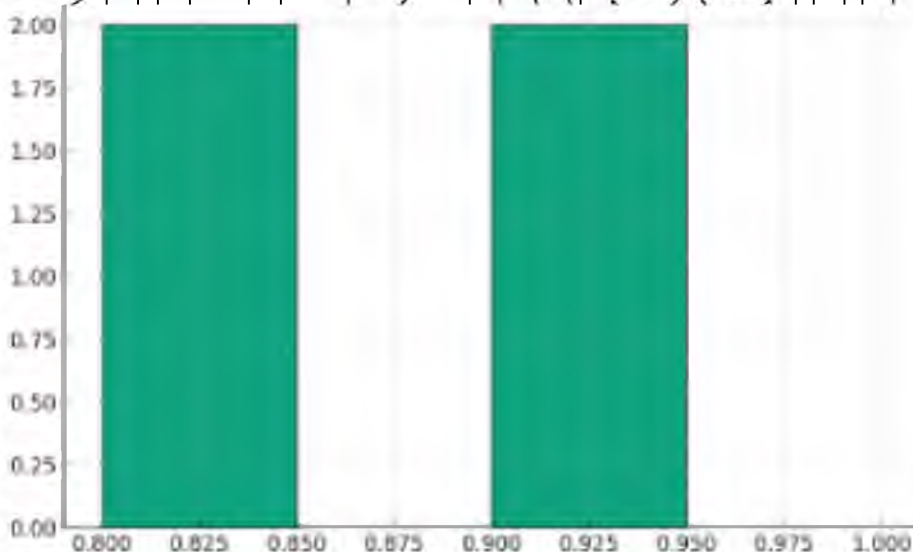

Рис. 2.3 – результати значення альфа Кронбаха

Дисперсійний аналіз

Проведення тесту одностороннього дисперсійного аналізу виявило деякі цікаві тенденції у зібраних даних, що вказували на необхідність більш глибокого їх вивчення. Подальший розгляд середніх значень для різних розділів показав, що деякі групи відрізнялися від інших не лише явно, але й у більш дрібних деталях. Це було особливо помітно, коли було проведено додатковий тест Tukey post-hoc. Зокрема, було з'ясовано, що середні показники для інструменту LAS виявилися значно нижчими в порівнянні з результатами інших розділів. Такі відмінності можуть свідчити про конкретні особливості або виклики, які студенти зазнають у певних аспектах свого навчання або життя.

Це вказує на складний взаємозв'язок між академічними аспектами життя студентів та їхніми особистими романтичними взаєминами. Здається, що між цими двома сферами існує певна напруга або дисбаланс. Студенти можливо відчувають тиск, щоб знайти рівновагу між своїми академічними обов'язками та особистим життям. Це викликає цікавість щодо того, як студенти приймають рішення про присиритети та як вони намагаються збалансувати свої академічні та особисті потреби.

Попарні кореляції між значеннями наведені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1. попарні кореляції

	AGQ (a)	LAS (l)	MSLQ (m)	SRQ (s)
AGQ (a)	1.000	0.991	0.823	0.822
LAS (l)	0.991	1.000	0.827	0.825
MSLQ (m)	0.823	0.827	1.000	0.998
SRQ (s)	0.822	0.825	0.998	1.000

- AGQ (a) проти LAS (l): Надзвичайно висока кореляція ($r = 0,991$).
- AGQ (a) проти MSLQ (m) і SRQ (s): помірні кореляції ($r \approx 0,823$ і $r \approx 0,822$ відповідно). Це вказує на те, що, незважаючи на те, що AGQ відрізняється від MSLQ і SRQ, все ж існує певний зв'язок.
- LAS (l) проти MSLQ (m) і SRQ (s): Аналогічно, помірні кореляції ($r \approx 0,827$ і $r \approx 0,825$ відповідно).
- MSLQ (m) проти SRQ (s) : Надзвичайно висока кореляція ($r = 0,998$).

Вилучено середню дисперсію

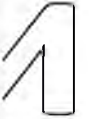
Формула для AVE така:

$$AVE = \frac{\sum(\text{item-total correlations})^2}{\text{number of items}} \quad (1)$$

НУ

The Average Variance Extracted (AVE) values for each group of items in the questionnaire are:

- Group 'a' (Achievement Goals - AGQ): AVE = 0.8093
- Group 'l' (Love Attitudes - LAS): AVE = 0.8060
- Group 'm' (Motivation and Learning Strategies - MSLQ): AVE = 0.6240
- Group 's' (Self-Regulation - SRQ): AVE = 0.6281

НУБІП України

Як правило, значення AVE 0,5 або вище вважається прийнятним, що вказує на те, що в середньому конструкт пояснює більше половини дисперсії своїх показників. На основі цього порогу:

НУБІП України

Групи «а» і «l» мають чудові значення AVE, що свідчить про сильну валідність конструкції.

Групи «m» і «s» мають значення AVE вище 0,5, що вказує на прийнятну валідність конструкції, але вони дещо нижчі, ніж «а» і «l».

НУБІП України

їх ще більш точними та відповідними. Важливо визначити конкретні аспекти цих інструментів, які можуть потребувати перегляду або вдосконалення. Можливо, певні питання або параметри в MSLQ та SRQ не відображають повної картини або можуть бути двозначними для респондентів.

НУБІП України

Додаткові консультації з експертами у цій області та збір зворотного зв'язку від учасників можуть допомогти визначити, які конкретні елементи шкал потребують корекції. Це, у свою чергу, допоможе забезпечити, що майбутні дослідження, які використовують ці інструменти, будуть базуватися на надійних та валідних даних, що забезпечує більшу точність у висновках та рекомендаціях.

НУБІП України

Кореляційний аналіз

НУБІП України

Матриця взаємозв'язків між розділами анкети, отримана за допомогою коефіцієнтів кореляції Пірсона, виявила складні асоціації. Ретельно створена теплова карта візуалізувала ці взаємодії з окремими клітинками, які висвітлювали силу та напрямок кореляцій. Видатна кореляція між MSLQ і SRQ вимагала глибшого дослідження (рис. 2.4). Чи учні з вищою внутрішньою мотивацією краще розвивають саморегуляцію? Або не дисциплінована

система саморегуляції розпалює полум'я мотивації? Ця кореляція, надійна та статистично значуща, вказує на симбіотичний зв'язок між цими конструктами.

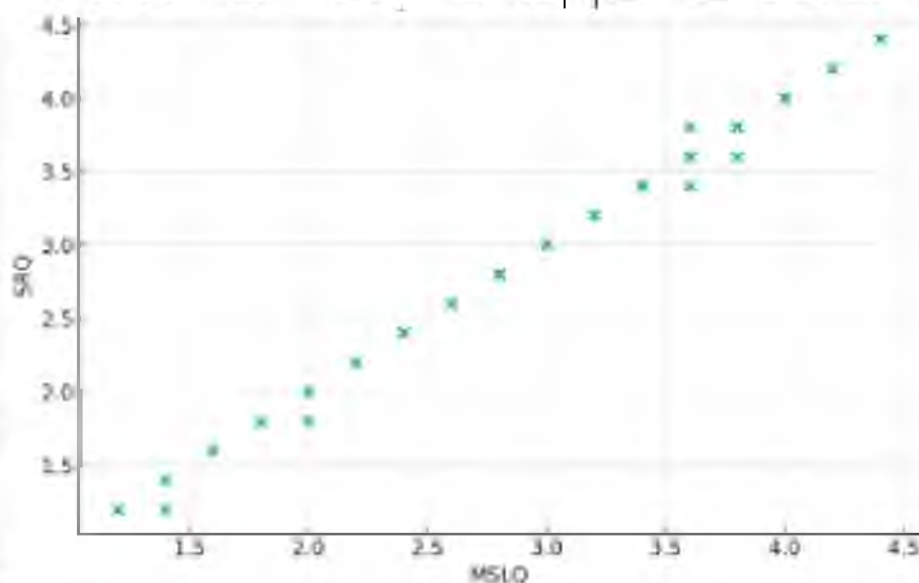

Рис. 2.4 – Діаграма розсіювання MSLQ та SRQ

Регресійний аналіз[28]

Регресійний аналіз є одним з основних інструментів статистичного аналізу, який використовується для дослідження взаємозв'язків між різними змінними. Використовуючи цей метод, можна визначити, яка саме змінна (або змінні) має найбільший вплив на залежну змінну. В цьому випадку MSLQ (Motivated Strategies for Learning Questionnaire).

Внесок різних змінних: Згідно з регресійним аналізом, кожна з розглянутих змінних (AGQ, SRQ, LAS) має відмінний вплив на MSLQ. Це свідчить про те, що як мотиваційні стратегії, так і саморегуляція, а також ставлення до людсьві, впливають на мотивацію студентів до навчання.

Візуальне представлення: Використання стовпчастих діаграм, які поєднуються з коефіцієнтами регресії, дозволяє легше інтерпретувати та розуміти, як конкретні змінні впливають на залежну змінну. Таке представлення допомагає інтуїтивно оцінити силу та напрямок впливу кожної змінної.

Значення R-квадрат: Значення R-квадрат показує, яку частку варіації залежної змінної можна пояснити впливом незалежних змінних. Якщо значення R-квадрат "балансує близько до досконалості", це означає, що модель регресії дуже добре описує спостережувані дані, і більшість варіації MSLQ може бути пояснена змінними моделі.

На основі цього аналізу можна зробити висновок, що мотивація до навчання студентів не є простим питанням, а є результатом взаємодії різних факторів, які можна кількісно виміряти і аналізувати за допомогою статистичних методів.

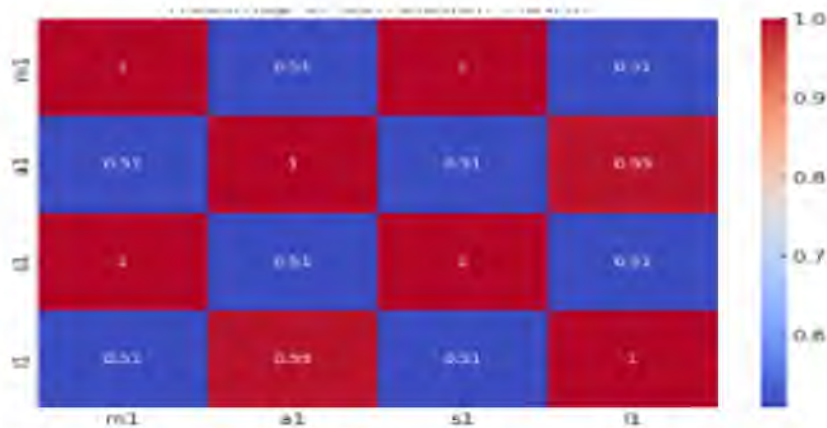

Рис. 2.5 – Теплова карта кореляційної матриці

LAS також надається на рисунку 2.6.

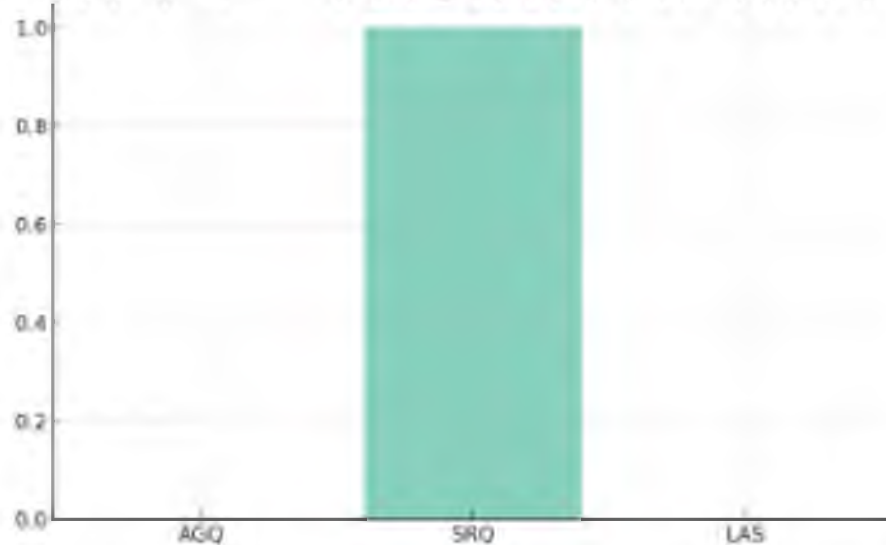

Рис. 2.6 – Стовпчаста діаграма коефіцієнтів регресії

НУВБІП УКРАЇНИ

Якісний аналіз: дослідження та теми

На підставі цих інтерв'ю було виявлено декілька ключових тем, що відображають основні елементи особистого досвіду студентів у контексті їхньої академічної мотивації.

НУВБІП УКРАЇНИ

Сприйняття власних здібностей. Багато студентів висловили думку, що їхній власний бачення своїх академічних можливостей безпосередньо впливає на їхнє бажання вчитися. Ці переконання формуються на основі минулих успіхів та невдач, а також на основі зворотного зв'язку від вчителів та

НУВБІП УКРАЇНИ

однокурсників. Взаємодія з оточенням: Соціальне оточення, в якому знаходиться студент, часто впливає на його мотивацію. Підтримка від друзів, сім'ї та вчителів може значно підвищити мотивацію, тоді як критика або відсутність підтримки може призвести до відчуття ізольованості та зниження мотивації.

НУВБІП УКРАЇНИ

Внутрішні та зовнішні мотиви: Деякі студенти зазначили, що їхнє бажання вчитися ґрунтується на особистій зацікавленості в предметі, тоді як інші керуються зовнішніми факторами, такими як бажання отримати гарну оцінку або вищу освіту.

НУВБІП УКРАЇНИ

Вплив попереднього досвіду: Досвіди, отримані в минулому, можуть впливати на сучасні академічні aspirації. Наприклад, позитивний досвід в конкретному предметі може заохочувати студента продовжувати вивчення цієї дисципліни, тоді як негативний досвід може знизити інтерес до неї.

НУВБІП УКРАЇНИ

Стратегії справляння з викликами: Студенти розповідали про різні способи, якими вони справляються з академічними труднощами. Деякі застосовують стратегії планування та організації, інші шукають підтримку у товаришів або використовують ресурси для самостійного навчання.

НУВБІП УКРАЇНИ

Ці наративи надають глибше розуміння того, як різні фактори взаємодіють і впливають на академічну мотивацію студентів. Вони допомагають освітнім працівникам краще зрозуміти потреби своїх студентів та розробляти ефективні стратегії підтримки.

Тема 1: Емоційна динаміка в навчанні[29]

Емоційний баланс і стабільність суттєво впливають на продуктивність та зосередженість особи. В академічному контексті студентське життя часто сповнене стресовими моментами: іспити, дедлайни для курсових робіт, презентації та інші навчальні завдання. У таких умовах емоційна стабільність може бути вирішальним фактором, що впливає на результативність навчання.

Почуття досягнення, яке студенти отримують від попередніх успіхів, може діяти як потужний мотиваційний чинник. Коли ми відчуваємо, що подолали певні перешкоди або досягли значущого результату, це підбадьорює нашу віру в себе, стимулюючи нас до подальших зусиль.

З іншого боку, особисті невдачі, особливо в романтичних стосунках, можуть призвести до розсіяності, відчуття депресії або невпевненості у собі.

Ці негативні емоційні стани можуть заважати студентам зосереджуватися на своїх академічних обов'язках, що в свою чергу може призвести до зниження продуктивності та мотивації до навчання.

Таким чином, важливість емоційної рівноваги і рефлексії над власними почуттями та переживаннями не можна недооцінювати. Для оптимального академічного розвитку студентам потрібно не тільки розуміти і вчити матеріал курсу, але й вміти управляти своїми емоціями та реагувати на різні життєві ситуації, які можуть впливати на їхню мотивацію та продуктивність.

Тема 2: Двосічний меч романтичних стосунків

Баланс між академічною діяльністю та романтичними стосунками є типовим викликом для багатьох студентів. Існує ряд аспектів, які можна врахувати у цьому контексті:

Джерело підтримки та стресу: Для деяких студентів романтичні стосунки можуть служити важливим джерелом емоційної підтримки в складні моменти навчання. Партнер може надавати потрібну підтримку, розуміння та співчуття, що сприяє ефективному навчанню. Однак, інші студенти можуть відчувати додатковий стрес через необхідність жонглювати між академічними завданнями та вимогами романтичних стосунків.

Приоритети та компроміси: Часто студенти стикаються із необхідністю визначити свої пріоритети. Чи є навчання на першому місці, або можливо, це романтичні стосунки? Якщо обидва аспекти є важливими, які компроміси готовий зробити студент, щоб гармонійно поєднувати обидва напрямки свого життя?

Емоційна стабільність: Стосунки можуть надавати емоційного рівноваги, але вони також можуть бути джерелом конфліктів та невизначеності. Для студентів важливо намагатися підтримувати емоційну стабільність, щоб їхні академічні зусилля не постраждали.

Навчання комунікації та граничних засобів: Ефективна комунікація з партнером про власні потреби, аспекти навчання і очікування може бути ключем до уникнення непорозумінь і збереження гармонійних відносин.

Самопізнання: Зрозуміти власні потреби, цілі та бажання допоможе студентам визначити, як вони хочуть балансувати між академічними завданнями та особистим життям.

Все вказує на те, що здоровий баланс та здатність до адаптації є ключовими для успішного жонглювання між академічними зусиллями та романтичними стосунками.

Тема 3: Саморегуляція в різноманітних контекстах [30]

Учасники дослідження часто вказували на те, що здатність до саморегуляції, яку вони розвивали в академічному контексті, мала практичне застосування й у їхньому особистому житті. Ці навички, очевидно, не були вузькоспеціалізованими або обмеженими лише академічною діяльністю.

Натомість вони виявилися корисними в багатьох сферах життя студентів.

Зокрема, багато учасників дослідження розповідали про застосування стратегій саморегуляції у своїх романтичних стосунках. Так, деякі студенти використовували техніки планування та пріоритезації, які вони опанували під час навчання, для того, щоб збалансувати свої академічні та особисті потреби.

Інші застосовували навички самоаналізу та рефлексії для кращого розуміння своїх відносин та для пошуку способів покращення комунікації з партнерами.

Саморегуляція є ключовою навичкою для успіху в багатьох життєвих сферах. Вона включає в себе здатність ставити перед собою мету, планувати, як її досягти, мониторити свій прогрес, а також коригувати свою діяльність на основі отриманого досвіду.

В академічному контексті, навички саморегуляції можуть допомогти студентам встановлювати реалістичні цілі, розробляти ефективні стратегії навчання та вчасно реагувати на труднощі, з якими вони стикаються. Це може бути особливо корисно у випадках, коли студентам потрібно працювати самостійно або керувати своїм часом ефективно.

Однак, важливість саморегуляції не обмежується лише академічними завданнями. В особистому житті, навички саморегуляції можуть допомогти особам управляти своїми емоціями, реагувати на стресові ситуації та приймати обдумані рішення. Для студентів, які часто знаходяться у процесі переходу до дорослого життя та стикаються з новими викликами, такі як встановлення стосунків, пошук роботи та побудова кар'єри, ці навички можуть виявитися надзвичайно корисними.

В кінцевому підсумку, саморегуляція не є лише засобом досягнення академічних цілей, а й важливим інструментом для покращення якості життя, допомагаючи особам адаптуватися до змін та викликів, які вони зустрічають на своєму життєвому шляху.

Багатство якісних даних часто полягає в особистих історіях, якими діляться учасники. Кілька виділених історій включають:

Історія 1: Студентка третього курсу розповіла про свою подорож до відкриття своєї академічної пристрасті після бурхливого розриву, наголошуючи на взаємопов'язаній природі любовного ставлення та академічної мотивації.

Історія 2: інший студент поділився своїм досвідом того, як його партнер, також студент, співпрацював з ним, щоб встановити спільні цілі навчання, демонструючи позитивний бік романтичних стосунків в академічному контексті.

Щоб отримати повний огляд повної доповіді, читачам пропонується звернутися до Додатку В.

Кількісний аналіз: глибше занурення в дані

Під час детального аналізу відгуків учасників виявлено цікаві тенденції в розподілі відповідей. Специфічно, при аналізі відповідей за шкалою MSLQ спостерігалася тенденція до зосередження результатів ближче до вищого кінця шкали, що може свідчити про позитивне ставлення або високу мотивацію до навчання серед респондентів. З іншого боку, оцінки за шкалою LAS виявилися

більш розподіленими уздовж всієї шкали, вказуючи на різноманітність досвіду студентів у контексті романтичних стосунків. Це може свідчити про те, що досвід романтичних відносин серед учасників дослідження варіюється від відсутності таких стосунків до інтенсивних і тривалих відносин. Такі відкриття підкреслюють необхідність глибшого розуміння факторів, що впливають на академічну мотивацію та романтичні стосунки студентів.

Хоча більшість даних відповідали очікуваним закономірностям, були виявлені певні викиди. Вони мали вирішальне значення, оскільки представляли унікальні випадки чи досвід, які могли запропонувати додаткове розуміння поведінки та ставлення студентів[31].

Аналіз кореляційних метрик допомагає вченим і дослідникам розуміти, як різні змінні пов'язані між собою. В контексті цього дослідження, розглядаються різні аспекти мотивації студентів та їх ставлення до різних життєвих сфер.

MSLQ (Motivated Strategies for Learning Questionnaire) і SRQ (Self-Regulation Questionnaire): Сильна позитивна кореляція між цими двома інструментами свідчить про те, що студенти, які високо мотивовані вчитися (як визначено MSLQ), також схильні до високої саморегуляції (як визначено SRQ). Це логічно, оскільки мотивація до навчання часто вимагає певного рівня саморегуляції, щоб уникнути розсіяння та зосередитися на академічних завданнях.

AGQ (Achievement Goal Questionnaire) і LAS (Love Attitude Scale): Тонкі кореляції між цими двома інструментами можуть здатися дещо несподіваними. AGQ зазвичай вимірює мотивацію досягнення, тоді як LAS досліджує ставлення особи до любові. Те, що ці дві метрики корелюють, може свідчити про те, що студенти, які прагнуть досягнень у своєму академічному житті, також можуть мати певні погляди на любовні стосунки. Можливо, їх прагнення до успіху в одній сфері життя відображається на їхнє ставлення до інших аспектів їхнього особистого життя.

Цей кореляційний аналіз вказує на те, що мотивація до навчання та особисті відносини можуть бути взаємопов'язані у складних та неочевидних способах. Така інформація може бути корисною для педагогів та психологів, які прагнуть краще розуміти своїх студентів і надавати їм підтримку в різних аспектах їхнього життя.

2.3 Обговорення та висновки

Цей підрозділ служить завершенням ретельного аналізу та досліджень, проведених протягом цього дослідження. Просуваючись вперед, ми контекстуалізуємо результати в рамках початкових цілей дослідження та зіставляємо їх на тлі переважаючої академічної літератури. Цей синтез не тільки проливає світло на висновки, отримані в результаті аналізу в розділі 4, але й виділить його значення в ширшому академічному середовищі. Крім того, цей дискурс прояснить ширші наслідки наших висновків, висвітлить властиві обмеження нашого дослідницького підходу та окреслить потенційні шляхи для майбутніх дослідницьких зусиль у цій галузі.

Обговорення висновків

Після ретельного вивчення дані показали особливо високі середні бали в розділах «Мотивація та стратегії навчання» (MSLQ), «Цілі досягнення» (AGQ) і «Саморегулювання» (SRQ). Такі результати підкреслюють важливе розуміння: більшість студентів у нашій вибірці демонструють похвальну тягу

до своїх академічних занять. Вони не тільки мають глибоку мотивацію, але й озброюються вправними стратегіями навчання. Чіткість їхніх академічних прагнень, відображена в їхніх цілях досягнення, ще більше підкреслює їхню відданість академічній досконалості. Таке узгодження між мотивацією, стратегією та цілями незмінно перетворюється на кваліфіковані навички саморегуляції, як свідчать дані.

На протиліву цим висновкам шкала ставлення до любові (LAS) [32] намалювала дещо іншу картину. Відносно нижчі середні бали за цією шкалою проливають світло на очевидну дихотомію, з якою стикаються студенти, між

академічними прагненнями та романтичними починаннями. Структурований характер академічних занять, що характеризується чіткими цілями та вибірними результатами, може бути різним контрастом до плінної, постійно розвиваючої динаміки романтичних стосунків. Це зіставлення додатково ілюструється точковою діаграмою, яка пропонує порівняльне візуальне представлення орієнтації студентів на MSLQ та SRQ (рис.2.7).

Рис. 2.7 – Пояснення дисперсії кругової діаграми

Проволячи паралелі з основоположними роботами в цій галузі, міцна кореляція між MSLQ і SRQ підкріплює тезу, висунуту такими вченими, як Zimmerman (2002) [7,33]. Взаємозв'язок між мотивацією та саморегульованим

навчанням, як свідчать наші висновки, знаходить резонанс із усталеними академічними парадигмами.

Крім того, висновки, отримані в результаті регресійного аналізу, є переконливими та яскравими. Поява AGQ (Опитувальник цілей досягнення), SRQ (Опитувальник саморегуляції) і LAS (Шкала ставлення до любові) як

важливих предикторів балів MSLQ (Опитувальник мотивованих стратегій навчання) дає тонку перспективу багатогранної природи мотивації студентів.

Додатково, амбіції часто служать "керівництвом" для студентів, надаючи їм напрям і чіткий фокус. Студенти, які можуть відчути зв'язок між

своїми академічними завданнями та їхніми довготривалими цілями, зазвичай відчувають більше завдячності та задоволення від навчального процесу. Це може пояснити:

Вищий рівень мотивації: Амбіції встановлюють певну "мітку" для досягнення, спонукаючи студентів працювати в напрямку до її досягнення.

Стійкість: Студенти з чіткими амбіціями зазвичай демонструють більшу стійкість, коли стикаються з труднощами, оскільки вони бачать більше значення у подоланні перепон на шляху до своєї кінцевої мети.

Ефективне планування: Чіткість цілей часто призводить до більш структурованого та організованого планування, допомагаючи студентам ефективніше розподіляти свій час та ресурси.

Адаптивні стратегії навчання: Коли студенти розуміють свої амбіції, вони можуть бути більш схильні до вибору та застосування навчальних стратегій, які найкращим чином відповідають їх індивідуальним потребам.

Враховуючи це, викладачі та освітні заклади можуть розробляти стратегії та програми, які допоможуть студентам визначити та виробити свої амбіції, стимулюючи їх до активної участі в навчальному процесі.

Значення самодисципліни: вага, яку надають оцінки SRQ у прогнозуванні результатів MSLQ, виводить на перший план критичну роль самодисципліни в освітніх контекстах. Мотивація полягає не лише в бажанні досягти; важливо мати дисципліну, щоб довести це до кінця. Саморегуляція,

яка охоплює такі аспекти, як управління часом, контроль уваги та управління емоціями, дає студентам інструменти для навігації в академічному середовищі з метою та напрямком. Недостатньо мати амбіції: потрібно також мати стратегії для реалізації цих амбіцій.

Взаємодія емоцій: включення LAS в прогностичну модель висвітлює часто забутий, але важливий вимір академічної мотивації – емоційну сферу. Почуття студентів, особливо в їхніх романтичних стосунках, може вплинути на їхнє академічне життя. Незалежно від того, чи переживають вони ейфорію

нового кохання, стабільність тривалих стосунків чи сум'яття через романтичні проблеми, ці емоційні стани можуть відчутно вплинути на їхнє прагнення до навчання, стратегії, які вони обирають, і їхню загальну академічну освіту. продуктивність.

Цілісне розуміння: сукупний вплив AGQ, SRQ і LAS на бали MSLQ пропонує цілісне розуміння мотивації студента. Це свідчить про те, що ефективне навчання формується не лише когнітивними чи поведінковими факторами, але є злиттям когнітивних, поведінкових та емоційних аспектів.

По суті, цей регресійний аналіз, висвітлюючи взаємопов'язану природу амбіцій, самодисципліни та емоцій, малює повну картину мотивації студентів.

Він повторює, що для справжнього розуміння та розвитку мотивації необхідно враховувати весь спектр впливів – від ясності цілей і дисципліни їх досягнення до емоційних потоків, які непомітно формують ставлення до навчання.

2.4 Дослідження мотиваційних чинників у студентів: вплив сучасних навчальних методів та надійність методик вимірювання

Анкета включає чотири основні розділи, що відображають ключові аспекти мотивації студентів: Мотивація та стратегії навчання (MSLQ), Цілі досягнень (AGQ), Саморегуляція (SRQ) і Любовне ставлення (LAS). Ці розділи розкривають широкий спектр мотиваційних чинників, від академічних

до особистісних, і дають можливість глибше зрозуміти, як студенти ставляться до своєї освіти та до інших важливих аспектів свого життя.

В сучасному навчальному процесі, де інформація легко доступна і курси можуть бути пройдені онлайн, існує поширена думка, що студенти можуть бути менш мотивованими до традиційного навчання в аудиторіях. Але, судячи з даних анкет, реальність виявляється іншою. Особливо в секції "Мотивація та стратегії навчання (MSLQ)", результати показують, що значна частина студентів насправді має сильну внутрішню мотивацію до навчання. Це може

означати, що, незважаючи на можливості самостійного навчання, які надає інтернет, безпосередній контакт з викладачем, а також соціальна взаємодія з однолітками в аудиторії досі відіграють важливу роль для багатьох студентів.

Цей високий рівень мотивації не просто показник бажання отримати диплом або здобути певні академічні нагороди. Це глибоке бажання студентів розуміти матеріал, застосовувати його в реальному житті і долати академічні виклики. Вони не просто поглинають інформацію, вони аналізують її, обговорюють зі своїми однолітками, задають питання і шукають додаткові ресурси для глибшого розуміння.

Для прикладу, якщо теплова карта показує яскраво-червоний колір між внутрішньою мотивацією та стратегіями навчання, це може свідчити про те, що студенти з високою внутрішньою мотивацією схильні використовувати ефективніші стратегії навчання. З іншого боку, синій колір між внутрішньою мотивацією та деякими особистісними орієнтаціями може вказувати на те, що студенти з високою внутрішньою мотивацією можуть мати менш виражені деякі особистісні характеристики.

Використання альфа-значення Кронбаха є загальноприйнятим стандартом для вимірювання надійності анкети чи опитування. Це статистичний показник, який вимірює ступінь узгодженості відповідей на ряд питань. Високе альфа-значення Кронбаха свідчить про те, що питання у анкеті послідовно вимірюють одну і ту ж концепцію, що забезпечує високу надійність вимірювань. Надійність та валідність дослідження є критично

важливими для гарантування якості та достовірності отриманих результатів.

Ці параметри вказують на те, наскільки точно використовувані інструменти можуть вимірювати задані показники, а також наскільки ці результати можуть бути загальноприйнятими та повторюваними в інших дослідницьких контекстах.

З іншого боку, факторний аналіз є методом, який дозволяє визначити, наскільки добре вимірювані показники представляють задану концепцію або конструкт. Це засіб перевірки валідності, що показує, наскільки певний інструмент дослідження дійсно вимірює те, що він має вимірювати. Висока

валідність означає, що результати дослідження можуть бути інтерпретовані з впевненістю, і що вони мають велику цінність для наукової спільноти та практичних застосувань.

Кореляційний аналіз вимірює ступінь лінійної залежності між

двома змінними, виражаючи його за допомогою кореляційного коефіцієнта, який може коливатися від -1 до 1. Значення коефіцієнта кореляції близьке до 1 або -1 свідчить про сильну позитивну або негативну кореляцію відповідно. Значення близьке до 0 вказує на відсутність лінійної залежності між змінними.

У контексті академічних досліджень, кореляційний аналіз може виявити цікаві та неочікувані зв'язки між різними чинниками, що впливають на навчальний процес студентів. Наприклад, можливо, що студенти, які мають високу внутрішню мотивацію до навчання, також використовують ефективніші стратегії навчання. Також можливо, що особистісні орієнтації студентів можуть впливати на їхній підхід до навчання.

Важливо розуміти, що кореляційний аналіз виявляє лише

взаємозв'язок між змінними, але не дає підстав для висновків про причинно-наслідкові зв'язки. Тобто, якщо дві змінні корелюють, це не означає, що одна з них є причиною зміни іншої. Для встановлення

причинно-наслідкових зв'язків потрібно проводити експериментальні дослідження.

Згодом, при правильному використанні, кореляційний аналіз може вказувати на потенційні зв'язки між різними чинниками, які, можливо, інакше було б важко виявити. Декілька ключових моментів щодо кореляційного аналізу:

Інтерпретація результатів: Кореляційний коефіцієнт (часто позначається як "r") вказує на силу і напрямок зв'язку між двома змінними. Величина "r" відображає силу зв'язку, тоді як знак (позитивний або негативний) вказує на напрямок зв'язку.

Обережність з причинно-наслідковими висновками: Навіть якщо дві змінні мають високий коефіцієнт кореляції, це не означає, що одна змінна є причиною зміни іншої.

Застосування в педагогіці: У педагогічних дослідженнях кореляційний аналіз може виявити потенційні зв'язки, наприклад, між методами навчання та академічними досягненнями студентів. Це може допомогти вчителям та освітнім установам розробляти більш ефективні підходи до навчання.

Ці додаткові аналізи дозволять дослідникам не лише визначити наявність взаємозв'язків, але й оцінити, наскільки одна змінна може прогнозувати зміни в іншій. Регресійний аналіз, наприклад, є потужним інструментом, що може допомогти зрозуміти, як різні фактори взаємодіють та впливають один на одного. Він також може вказувати на можливі причинно-наслідкові відносини між досліджуваними змінними.

Тому, коли кореляційний аналіз показує значущі зв'язки, це може служити підставою для подальших, більш детальних досліджень. Це особливо актуально, коли дослідники намагаються розробити рекомендації чи стратегії на основі своїх висновків, адже розуміння

причинно-наслідкових відносин може бути ключовим для успішного
впровадження цих стратегій у практику.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Висновки до розділу 2

В сучасному світі освіти постійно зростає необхідність вивчення мотиваційних чинників, що впливають на академічні досягнення студентів.

"Розділ 2" представляє собою докладний аналіз цієї важливої області, зосереджуючись на відповідях 100 студентів, отриманих за допомогою детальної анкети.

Сучасні студенти, як виявлено, не вважають навчання застарілим процесом, який потрібно просто "пережити". Для них це активний процес взаємодії з знанням, участь в дискусіях, критичне мислення та практичне застосування набутих навичок. Їхня мотивація часто виникає з внутрішнього переконання в значущості освіти для їх майбутнього, їх кар'єрних перспектив та особистого розвитку.

Також варто зауважити, що внутрішня мотивація часто корелює з більш високими академічними досягненнями. Студенти, які є внутрішньо мотивованими, зазвичай більш зосереджені, організовані і віддані своєму навчанню. Вони прагнуть не просто виконати завдання, але й зрозуміти його суть, з'ясувати, як це може бути корисним у майбутньому, і як це впливає на загальний контекст їх освіти.

Все це свідчить про те, що для сучасних студентів академічні цілі не відокремлені від їхнього життєвого шляху, і навчання є ключовим компонентом їх особистої та професійної ідентичності.

Дослідження мотиваційних чинників, які впливають на академічну діяльність студентів, є надзвичайно важливим для розуміння, як студенти сприймають та реагують на своє навчальне середовище. Використовуючи різні статистичні методи, можна отримати глибокий інсайт у динаміку цих мотиваційних чинників. Особливо дисперсійний аналіз дозволяє виявляти певні взаємозв'язки між різними чинниками.

Однією з найбільш цікавих тенденцій, виявлених у результаті цього аналізу, є взаємозв'язок між академічними зусиллями та романтичними

стосунками студентів. Це вказує на можливу ділему, яка може виникнути у житті молодих людей. З одного боку, студенти, які присвячують себе навчанню і досягають високих академічних результатів, можуть відчувати тиск або стрес в особистому житті, особливо у романтичних стосунках. Це може бути викликано відсутністю часу, енергії або уваги до партнера через інтенсивне навчання.

З іншого боку, існує можливість, що романтичні стосунки можуть впливати на академічні досягнення студентів. Студенти, які опинилися в емоційно насичених або конфліктних романтичних стосунках, можуть відчувати розсіяність, стрес або незадоволення, що, в свою чергу, може вплинути на їхню зосередженість, продуктивність або мотивацію до навчання.

Ці відкриття підкреслюють складність життєвого балансу для студентів, які намагаються поєднати академічні зусилля з особистими відносинами. Це також вказує на необхідність подальших досліджень для вивчення цих взаємодій детальніше, щоб надати студентам та освітянам кращі інструменти для управління цими викликами.

Оцінюючи це дослідження, не можна не зауважити його високу надійність та валідність. Це означає, що зібрані дані, результати та висновки, до яких дійшли дослідники, є об'єктивними, відображають дійсність і можуть бути відтворені в інших умовах чи контекстах. Така якість дослідницької роботи гарантує, що її висновки не є випадковими або спотвореними. Це дозволяє науковцям, педагогам та іншим зацікавленим сторонам з упевненістю використовувати результати цього дослідження у своїй роботі.

Крім того, висока якість цього дослідження підкреслює його важливість та актуальність для академічного співтовариства, зокрема у контексті вивчення мотиваційних чинників, що впливають на академічний успіх студентів.

Теплова карта є візуальним зображенням цих кореляцій та дозволяє дослідникам швидко ідентифікувати сильні та слабкі взаємозв'язки між різними чинниками. Кольори на тепловій карті відображають ступінь кореляції: теплі кольори (наприклад, червоний) можуть вказувати на високу

позитивну кореляцію, тоді як холодні кольори (наприклад, синій) можуть вказувати на високу негативну кореляцію.

Інструменти статистичного аналізу, такі як кореляційний аналіз і теплові карти, надають можливість отримати більш візуальне та аналітичне розуміння взаємодії між різними змінними. Зокрема, коли ми говоримо про мотивацію студентів, ці інструменти можуть виявити приховані зв'язки та взаємодії, які можуть бути неочевидними при поверхневому аналізі.

Кореляційний аналіз допомагає визначити, наскільки сильно змінні пов'язані між собою. Це може вказувати на ключові чинники, які найбільше впливають на академічний успіх студентів, або ж ті, які можуть бути джерелом потенційних труднощів.

З іншого боку, теплова карта дозволяє візуалізувати ці зв'язки, надаючи графічне зображення ступеня кореляції між змінними. Це може бути надзвичайно корисно для педагогів та освітніх працівників, оскільки вони можуть швидко оцінити ключові аспекти мотивації студентів і, відповідно, адаптувати свої педагогічні методики.

Отже, використання цих інструментів може покращити якість навчання, сприяти підвищенню академічної успішності студентів та забезпечити їх кращими засобами підтримки. На основі отриманих даних, педагоги можуть розробляти більш цільові та ефективні стратегії для відповіді на конкретні потреби своїх студентів.

Враховуючи ці відкриття, можна зробити декілька ключових висновків.

По-перше, сучасні студенти є дуже мотивованими і активно беруть участь у своєму навчанні. По-друге, є складні взаємозв'язки між академічними та особистісними аспектами життя студентів, які варто додатково досліджувати.

РОЗДІЛ 3: МАЙБУТНІ ПЕРСПЕКТИВИ, ПРОБЛИ У ДОСЛІДЖЕННЯХ ТА НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

Подорож цього дослідження, від його концептуального генезису до його заключних зауважень, розгорнула гобелен ідей, перспектив і відкриттів. Але, як і в усіх наукових починаннях, це дослідження є лише сходинкою в безмежному просторі академічних досліджень. Цей розділ дивиться вперед, розмірковуючи над незвіданими територіями перспектив майбутнього, лакунами в сучасних дослідженнях і постійно зростаючим імперативом освіти у світі, що швидко трансформується.

3.1 Незвідані горизонти: перспективи на майбутнє

На початку 21 століття відбулося безпрецедентне злиття технологій і освіти [34]. Віртуальні класи, репетитори зі штучного інтелекту та експедиції доповненої реальності — це не просто науково-фантастичні фантазії, а відчутна реальність. Майбутні дослідження можуть заглибитися в те, як ці цифрові зміни впливають на освітню мотивацію, особливо в контекстах, де традиційне та цифрове навчальні середовища зливаються [35].

Оскільки в епоху глобалізації кордони стираються, розуміння культурних, соціально-економічних і політичних нюансів освітньої мотивації стає вирішальним. Майбутні дослідження можуть вивчити, як міжнародні контакти [36], такі як програми обміну студентами або глобальні спільні проекти, впливають на мотивацію.

У світлі нинішньої обізнаності про психічне здоров'я, стає ясным, що психологічне благополуччя може грати центральну роль у мотиваційних процесах студентів. Відомо, що психічні розлади, такі як тривога та депресія, можуть впливати на концентрацію, відданість і спроможність учнів справлятися з академічним навантаженням.

Тривога може, наприклад, призвести до підвищеної стурбованості або постійних роздумів про можливі невдачі чи незадовільні результати. Це може відволікати учня від зосередження на академічних завданнях та підірвати його віру в себе.

Депресія, з своєї сторони, може призводити до втрати інтересу до навчання, зниження енергії та відсутності мотивації, що безпосередньо впливає на академічну діяльність та досягнення.

Стійкість, яка є спроможністю людини протистояти негативним життєвим обставинам та відновлюватися після них, може служити як захисний чинник. Студенти з вищою стійкістю можуть краще справлятися з академічними викликами та стресом, адже вони мають здатність швидше відновлювати своє емоційне рівновагу.

Тому для більш повного розуміння того, як психічне здоров'я впливає на освітню мотивацію, необхідно проводити додаткові дослідження, які допоможуть розширити наш погляд на цю важливу проблему і, можливо, розробити стратегії підтримки для тих студентів, хто стикається з психологічними труднощами.

Визнання прогалин: чого ми ще не знаємо

У той час як це дослідження торкалося емоційних аспектів за допомогою Шкали ставлення до любові, існує ширший спектр емоцій, інкапсульований у сфері емоційного інтелекту (EI) [37], який ще належить дослідити. Як EI з його компонентами самосвідомості, саморегуляції, емпатії та соціальних навичок перетинаються з навчальною мотивацією?

Дружба, суперництво, групова динаміка – соціальний гобелен академії заплутаний. Проте роль динаміки однолітків, особливо в таких контекстах, як групові проекти чи спільне дослідження, залишається відносно недослідженою сферою з точки зору її впливу на мотивацію [38].

У сучасному світі, де цифрові репетитори та онлайн-ресурси набувають все більшої популярності, роль традиційного викладача зазнає значних змін.

Це викликає питання про місце і значущість вчителів у системі освіти, яка активно розвивається і адаптується до сучасних реалій.

Хоча технології надають нові можливості для самостійного навчання, важливість людського контакту, особистого досвіду та індивідуального підходу не може бути недооцінена. Традиційний викладач, наставник чи вихователь є ключовим елементом у процесі навчання, оскільки вони можуть надавати глибоке розуміння, емоційну підтримку та адаптивний підхід до кожного студента.

Однак, з розвитком концепції навчання впродовж життя, де навчальний процес стає безперервним, виникає новий виклик: як утримувати мотивацію до навчання в умовах, коли процес пізнання ніколи не закінчується? У такому світі важливість менторства та підтримки з боку вчителів може стати ще більш критичною. Вони не лише передають знання, але й допомагають формувати навички критичного мислення, адаптивності та підтримують студентів у їхньому безперервному навчальному шляху. Нова динаміка мотивації у такому світі вимагає постійного самовдосконалення та саморефлексії, а також здатності до взаємодії з різними формами навчання.

Початок технологічної ери в освіті віщує перехід від масових, стандартизованих методів навчання до індивідуалізованого, індивідуального досвіду навчання. Перехід від традиційного підходу «єдиного розміру для всіх», коли учні часто навчаються за спільною навчальною програмою, до більш персоналізованих освітніх шляхів революціонує спосіб нашого розуміння та взаємодії з освітою. Зв'язок між цією парадигмою, що розвивається, і мотивацією студентів уже готовий для дослідження.

Внутрішня мотивація: підбрані на замовлення плани навчання можуть безпосередньо відповідати інтересам, сильним сторонам і темпу навчання студента. Це означає, що вміст може бути більш привабливим, релевантним і складним у правильній мірі, потенційно підвищуючи внутрішню мотивацію. Коли учні відчувають, що те, що вони вивчають, перегукується з їхніми

особистими інтересами чи прагненнями, їхнє вроджене прагнення до досягнення успіху в цих сферах може посилитися.

Відчуття автономії: персоналізоване навчання часто дає учням більшу автономію в навчанні. Свобода вибору тем, порядку, в якому вони вивчаються, або навіть методу навчання може прищепити більше почуття власності та відповідальності. Автономія тісно пов'язана з мотивацією; коли студенти відчують, що мають право волі над своєю освітою, вони часто більше інвестують.

Прогресування на основі навичок є альтернативним підходом до навчання, де акцент ставиться не на просуванні учнів уперед на основі їхнього віку або класу, а на їх здатності демонструвати завоювання та розуміння конкретних навичок або концепцій. В такому підході учні заохочуються зосереджуватися на конкретних навчальних об'єктах до тих пір, поки вони не опанують їх повністю, перш ніж переходити до наступного рівня складності.

Ця модель гарантує, що кожен учень має твердий фундамент знань та навичок, на який можна покластися в майбутньому. Це може допомогти уникнути ситуацій, коли учень чується втраченим або заплутаним через намагання вивчати більш складний матеріал, не маючи належного розуміння

базових концепцій.

Підхід до навчання, заснований на прогресуванні через опанування конкретних навичок або знань, може мати значний позитивний вплив на самооцінку та самопочуття учнів. Використовуючи цей метод, учні не просто проходять матеріал за віковими критеріями чи класами; вони пересуваються вперед у своєму навчальному шляху, коли готові і коли дійсно розуміють та опановують потрібний матеріал.

Це може змінити сприйняття учнів щодо свого навчального досвіду.

Замість відчуття тиску або порівняння з однолітками, вони мають можливість зосередитися на своєму власному навчальному процесі. Якщо раніше вони могли відчувати стрес або розчарування, бачачи, що відстають від своїх однокласників, тепер вони можуть відчувати задоволення, розуміючи, що

кожен з них рухається своїм темпом, і головне - це розуміння та опанування матеріалу.

Коли учні відчувають, що їхні зусилля призводять до успіху та розуміння, це сприяє підвищенню їхньої самооцінки. Вони починають бачити себе як компетентних та ефективних учнів. Таке позитивне самосприйняття

може стати основою для більш тривалої академічної мотивації, а також стимулювати їхнє бажання вчитися та розвиватися протягом всього життя.

Технології, які підтримують персоналізовані навчальні траєкторії, часто включають в себе інтегровані системи безперервного зворотного зв'язку, які

діють у режимі реального часу. Ця неперервна взаємодія між учнем і системою дозволяє студентам миттєво отримувати інформацію про свій прогрес, що може служити потужним стимулом для їхньої мотивації. Коли студенти

миттєво бачать результати своєї роботи, їм легше визначити, де їм потрібно покращитися, а також вони відчувають задоволення від своїх досягнень. Ця

безперервна петля зворотного зв'язку не просто допомагає ідентифікувати і виправляти недоліки у навчанні, але й активно підтримує і зміцнює позитивні аспекти навчального процесу, сприяючи більшій залученості та відданості учнів.

Потенційне перевантаження. З іншого боку, занадто великий вибір іноді може паралізувати. Якщо від студентів постійно вимагають приймати рішення щодо свого навчального шляху, це може призвести до втоми від прийняття рішень або відчуття перевантаженості, що вплине на мотивацію.

Соціальна динаміка та порівняння: у більш персоналізованій системі традиційні орієнтири прогресу, як-от оцінки чи класні рейтинги, можуть стати менш актуальними. Це може вплинути на соціальну динаміку в освітніх установах. Хоча деяким учням може бути вигідно зменшити порівняння з однолітками, інші можуть втратити мотиваційний поштовх, який забезпечує конкуренція.

Різноманітні мотиваційні стратегії: Педагогам необхідно розвивати свої мотиваційні стратегії. З кожним учнем на унікальному шляху, універсальні

мотиватори або системи винагороди можуть застаріти. Викладачам потрібно буде глибоко розуміти окремих студентів, щоб ефективно стимулювати мотивацію.

Сфера персоналізованих освітніх шляхів, хоч і є багатообіцяючою, приносить нові виклики та запитання. Центральним для них є розуміння того, як мотивація, ключовий рушій успіху в освіті, взаємодіє з цією новою парадигмою. У міру того, як дослідження заглиблюється в це перетин, отримана інформація стане важливою у формуванні наступної ери освіти.

Освітній ландшафт 21-го століття є свідком безпрецедентної інтеграції технологій, що призводить до поширення інформації, керованої даними, для інформування методологій викладання, персоналізації досвіду навчання та прогнозування результатів учнів. Хоча ці досягнення обіцяють революцію в освіті, вони також відкривають низку етичних дилем, які неможливо обійти стороною.

Конфіденційність: із розвитком платформ онлайн-навчання, розумних класів та інструментів оцінювання на основі ШІ збираються величезні обсяги даних про студентів. Ці дані, які можуть включати особисту інформацію, моделі навчання та навіть поведінкові тенденції, можуть стати золотою жилою для освітніх досліджень. Однак збір і зберігання таких даних викликає критичні питання щодо конфіденційності студентів. Хто має доступ до цих даних? Наскільки детальні ці дані та чи існує ризик розкриття конфіденційної або особистої інформації про студента?

Згода: часто студенти або їхні опікуни можуть не знати повністю про те, якою мірою їхні дані використовуються або навіть збираються. Чітка, прозора та інформована згода стає першорядною. Дуже важливо, щоб студенти та їхні опікуни розуміли, на що вони погоджуються, і щоб їм був наданий справжній вибір у цьому питанні.

Абсолютно правильно. Освітні установи, які зберігають та обробляють дані студентів, мають бути вельми обережними щодо захисту цих даних. Ось

декілька ключових аспектів, що стосуються безпеки даних у навчальних закладах.

Політика конфіденційності: Кожна установа повинна мати чітко сформульовану політику конфіденційності, яка вказує, які дані збираються, як вони використовуються і як зберігаються.

Шифрування: Всі конфіденційні дані повинні бути зашифровані, особливо під час передачі даних через Інтернет.

Оновлення програмного забезпечення: Регулярні оновлення програмного забезпечення допомагають виправляти потенційні слабкі місця, які можуть бути використані зловмисниками.

Багаторівневий захист: Використання файрволів, систем виявлення вторгнень та інших технологій безпеки може створити додатковий рівень захисту.

Освіта персоналу: Персонал та викладачі повинні бути в освічені щодо найкращих практик безпеки та питань конфіденційності.

Огляд доступу: Права доступу до даних повинні регулярно переглядатися, щоб гарантувати, що лише уповноважені особи мають доступ до конфіденційної інформації.

Резервне копіювання та відновлення: Дані повинні регулярно резервно копіюватися, а також повинні існувати чіткі процедури відновлення у випадку втрати даних.

Реакція на інциденти: У випадку порушення безпеки необхідно мати план реагування, який включає сповіщення зацікавлених осіб, відновлення даних та аналіз причин порушення для запобігання майбутніх інцидентів.

Захист даних — це неперервний процес, який вимагає великої уваги та ресурсів. Освітні установи повинні пріоритетно ставитися до цього питання, щоб захистити інформацію своїх студентів та утримати довіру громади.

Упередженість і справедливість: моделі, що керуються даними, особливо ті, що використовують ІІІ, можуть ненавмисно зберегти або навіть посилити упередження. Якщо дані, що надходять у ці системи, спотворені,

результати можуть бути упередженими, що призведе до несправедливих переваг або недоліків для певних груп студентів.

Залежність: надмірна залежність від технологій може призвести до зниження критичного мислення або недооцінки традиційних методологій навчання. Хоча технології пропонують численні переваги, важливо пам'ятати, що вони повинні доповнювати, а не замінювати освіту, керовану людьми.

Прозорість: освітнім установам важливо бути прозорими щодо того, як вони використовують дані студентів. Це передбачає не лише інформування студентів та опікунів, але й відкритість щодо застосовуваних алгоритмів і методологій, особливо якщо вони безпосередньо впливають на оцінювання чи результати студентів.

У змаганні за модернізацію та оптимізацію освіти етичні наслідки технологічної інтеграції не можуть залишитися позаду. Майбутнє освіти вимагає симбіотичного зв'язку між технологічними досягненнями та етичними міркуваннями. Забезпечення цього балансу не просто бажано, це вкрай необхідно для довіри, ефективності та справедливості освітніх систем у всьому світі.

3.2 Рекомендації щодо майбутніх досліджень

Спираючись на ці визначені обмеження, шлях майбутніх досліджень у цій галузі може бути як збагачувальним, так і багатогранним. Ось дорожня карта, яку дослідники можуть розглянути:

Величина та різноманітність вибірки мають велике значення для якості дослідницького проекту. Існує потреба в розширенні вибірки дослідження, щоб охопити більш широкий спектр студентського населення, включаючи тих, хто представляє різні культурні, етнічні та географічні групи. Включення в дослідження більш різноманітних учасників може допомогти зробити висновки більш репрезентативними для загальної популяції студентів.

Крім того, збільшення розміру вибірки може забезпечити більшу точність і надійність при статистичному аналізі отриманих даних. З більшою вибіркою дослідники мають можливість виявити менші очевидні закономірності або тренди, які можуть бути прихованими в менших вибірках.

Таким чином, збільшення розміру та різноманітності вибірки може підсилити якість дослідження, роблячи його результати більш вагомими та переконливими для ширшого співтовариства.

При проведенні наукових досліджень важливо враховувати і контролювати різні зовнішні фактори, які можуть вплинути на результати.

Однією з основних проблем у дослідженні є можливість спотворення результатів через зовнішні змінні, які не були враховані.

Соціально-економічний статус, попередні академічні досягнення та доступ до освітніх ресурсів - це лише декілька з численних факторів, які можуть впливати на навчальну мотивацію студентів. Наприклад, студенти з більш високим соціально-економічним статусом можуть мати кращий доступ до ресурсів, що підтримують їхню академічну діяльність, тоді як ті, хто раніше відзначався високими академічними досягненнями, можуть мати більший досвід та навички, які сприяють їхній мотивації до навчання.

Контролюючи такі змінні, дослідники можуть зосередитися на конкретних аспектах, які вони хочуть дослідити, і забезпечити, що їхні висновки базуються на чистому впливі досліджуваної змінної, а не на впливі зовнішніх факторів. Таким чином, вони можуть надати більш точне та об'єктивне уявлення про те, як особисті стосунки впливають на мотивацію до навчання, відсіваючи інші потенційні впливові фактори.

Якісні методи дослідження надають можливість отримати більш деталізовану, багаторівневу інформацію про особистісний досвід, переживання та сприйняття особи. Вони доповнюють кількісні методи, дозволяючи дослідникам зануритися в контекст життєдіяльності осіб та вивчити їх досвід з більш особистісної точки зору.

Глибинні інтерв'ю - це детальні, один на один розмови з респондентами, які дають можливість зрозуміти їхні думки, переживання та переконання з приводу певної теми. Такі інтерв'ю можуть виявити особисті історії, що ілюструють, як конкретно відносини впливають на академічну мотивацію, а також вказують на потенційні фактори, які можуть впливати на цей процес.

Фокус-групи - це обговорення між невеликою групою людей на певну тему. Цей метод дозволяє вивчити різні точки зору, сприйняття та відгуки на певну проблему. Часто учасники фокус-груп можуть реагувати на думки інших, що стимулює глибше розуміння та рефлексію над проблемою.

Етнографічні дослідження - це поглиблений метод, який включає довготривале спостереження та участь у житті спільноти чи групи. Дослідник стає свідком повсякденного життя учасників, їх взаємодії, звичаї та поведінку.

Це дозволяє глибше розуміти контекст та взаємодію між різними факторами.

Отже, використання якісних методів може значно поглибити наше розуміння про те, як міжособистісні відносини впливають на академічну мотивацію, і допомогти розкрити фактори та процеси, які можуть бути прихованими в рамках кількісних досліджень.

Диверсифіковані методи збору даних: крім традиційних анкет, використання щоденників, методів спостереження або навіть цифрового відстеження (наприклад, аналіз звичок у навчанні за допомогою освітніх програм) може надати більш повну картину мотиваційних моделей студентів.

Лонгітюдні підходи: як згадувалося раніше, відстеження одних і тих самих учасників протягом тривалого періоду часу може вловити мінливий характер мотивації. Це дозволяє спостерігати за тим, як стосунки та їхня динаміка впливають на мотивацію на різних етапах життя та академічних етапах.

Вивчення інших особистих стосунків: виходячи за рамки романтичних стосунків, майбутні дослідження мають заглибитися в мотиваційний вплив дружби, родинних зв'язків, наставництва та навіть професійних стосунків.

Кожен із цих зв'язків пропонує унікальну перспективу та впливає на навчальний потяг студента.

Приймаючи ці рекомендації, майбутні дослідження можуть забезпечити більш цілісне, детальне та глибоке розуміння безлічі факторів, які формують освітню мотивацію та впливають на неї. Такі вичерпні знання можуть потім інформувати викладачів, політиків і самих студентів, підвищуючи ефективність і резонанс освітнього середовища.

Аналіз результатів — це вітальний етап у дослідницькому процесі, де дослідник ретельно вивчає отримані дані, намагаючись виявити зв'язки, тенденції та закономірності. Цей аналіз не лише дає змогу глибше розуміти результати, але й виявляє, як ці результати можуть бути корисними для вирішення визначеної проблеми, яка була поставлена на початку дослідження.

Для ефективного аналізу результатів важливо підходити до них критично і систематично. Це може включати порівняння результатів з існуючою літературою, розгляд можливих відхилень та їхніх причин, а також вивчення взаємодії різних чинників у контексті дослідження.

Крім того, важливо задавати собі питання про те, як отримані результати можуть бути застосовані практично. Які рекомендації можна вивести з цих результатів? Які зміни можуть бути запропоновані на основі цих відкриттів? І як ці результати можуть допомогти вирішити основну проблему, яка була визначена на початку дослідження?

Отже, аналіз результатів не є просто перевіркою отриманих даних, але й процесом рефлексії, який веде до поглибленого розуміння проблеми та шляхів її вирішення.

Ефективний аналіз результатів дослідження вимагає глибокого і критичного підходу, де кожен аспект даних ретельно вивчається і оцінюється.

Основою цього аналізу є систематичний підхід, який допомагає уникнути дослідницьких помилок та забезпечує об'єктивність висновків.

Однією з ключових етапів при обробці та інтерпретації результатів наукового дослідження є їх систематичне порівняння з даними, які вже

представлені в науковій літературі. Такий підхід не тільки допомагає визначити, наскільки отримані результати корелюють з існуючими висновками та тенденціями, але й виявити можливі відхилення або нові знахідки. Подібне порівняння може підкреслити унікальність поточного дослідження, вказати на нові напрямки для майбутньої роботи та допомогти науковцям розуміти, як їхні результати вписуються в загальний контекст дисципліни. Звертання до вже існуючої літератури також забезпечує обґрунтованість та відповідність дослідження актуальним науковим стандартам.

При проведенні наукового дослідження завжди критично важливо вивчати отримані результати і порівнювати їх з початковими очікуваннями чи гіпотезами. Якщо під час аналізу даних виявляються відхилення від передбачуваних результатів, це може вказувати на кілька різних сценаріїв. По-перше, можливо, існують систематичні помилки в процедурі дослідження або в зборі даних. Це може бути результатом недоліків в інструментах дослідження, вибірці учасників або методах обробки даних.

З іншого боку, непередбачувані результати можуть вказувати на нові, цінні відкриття, які не були передбачені на початкових етапах дослідження.

Такі знахідки можуть вказувати на нові напрямки для подальших досліджень або надати глибше розуміння досліджуваної проблеми.

Тому, коли дослідники стикаються з відхиленнями від очікуваних результатів, вони повинні підійти до цього як до можливості для подальшого аналізу і рефлексії. Інтенсивний розгляд цих відхилень, їхніх причин та їх потенційного значення може допомогти дослідникам зробити свої висновки більш точними, обґрунтованими та інформативними.

Крім того, для глибокого розуміння отриманих результатів слід розглядати, як різні чинники можуть взаємодіяти між собою. Наприклад, як одна змінна може впливати на іншу, або як комбінація декількох чинників може формувати певні тенденції у дослідженні.

У процесі наукового дослідження важливо підходити до отриманих результатів з критичним ставленням, ретельно вивчаючи дані та розглядаючи їх з різних перспектив. Це забезпечує глибше розуміння результатів і їх контексту. Кожен результат, навіть якщо він відповідає очікуванням, варто перевіряти, використовуючи різні методологічні підходи та теоретичні рамки.

Критичний підхід до даних допомагає виявляти можливі погрішення, неточності або відхилення. Основна мета завжди прагнути до того, щоб інтерпретація результатів була якнайбільш об'єктивною, точною та науково обґрунтованою. Такий підхід не лише збільшує вірогідність висновків, але й підвищує довіру до дослідження в науковій спільноті.

Підготовка конкретних рекомендацій вимагає детального аналізу проблеми та визначення практичних кроків для її вирішення. Замість загальних висновків та абстрактних порад, слід фокусуватися на розробці чітких і досяжних дій, які можуть бути вжиті в реальних умовах. Це включає в себе ідентифікацію ключових ресурсів, необхідних для виконання цих дій, визначення основних зацікавлених сторін та розробку стратегії для їх впровадження. Такий підхід забезпечує не лише теоретичне розуміння проблеми, але й практичний план дій, що спрямований на її ефективне вирішення.

Співпраця та обмін ідеями з колегами-науковцями можуть додати значущої глибини та перспективи моїм дослідженням. Завдяки такому обміну я можу відкрити нові методи, прийоми або теоретичні концепції, які я раніше не розглядав у своїх дослідженнях. Крім того, мої колеги, володіючи власним досвідом і знаннями, можуть порекомендувати мені важливі наукові праці, публікації чи інші ресурси, які допоможуть розширити мою теоретичну основу та зробити мої дослідження більш обґрунтованими. У свою чергу, це може підвищити якість, достовірність і актуальність досліджень, зробивши їх більш цінними для наукової спільноти.

Вчені, які прагнуть підвищити якість своїх досліджень, часто звертаються до зовнішнього огляду як до інструменту, який допомагає

відшліфувати їхню роботу. Такий підхід відкриває можливість залучення експертів із суміжних галузей знань, які мають різний досвід та перспективи, але які здатні об'єктивно оцінити якість дослідження.

При зверненні до сторонніх експертів для огляду своєї роботи можна отримати безцінний зворотний зв'язок. Їх незалежна думка може виявити потенційні прогалини у дослідницькому підході, методології або в аналізі даних. З іншого боку, такі експерти можуть запропонувати альтернативні методи аналізу, рекомендувати додаткову літературу для вивчення чи навіть вказати на нові, невідомі раніше напрямки дослідження.

Важливість зовнішнього огляду для академічних досліджень важко переоцінити. Це не просто формальний крок у науковому процесі; це ключовий механізм забезпечення належної якості та достовірності дослідницьких висновків. Коли інші фахівці, які не брали участі у дослідженні, ретельно аналізують його результати, вони можуть виявити невідомі раніше аспекти або недоліки, яких дослідник міг не помітити.

Зокрема, вчений, що працює над конкретним проектом, може бути занадто зосередженим на певних деталях, втрачаючи загальний контекст.

Зовнішній оглядач, натомість, підходить до аналізу без попередніх уявлень і може побачити роботу в ширшій перспективі. Це може призвести до нових інсайтів, які покращують розуміння досліджуваної проблеми.

Більше того, відкритість до зовнішнього огляду демонструє вченому готовність до діалогу з науковою спільнотою та прагнення до прозорості й відкритості своєї роботи. Така відкритість є важливою рисою для будь-якого дослідника, який прагне до об'єктивності та чесності в науковому пошуку.

Висновки до розділу 3

НУБІП України

Кожна дослідницька подорож, на яку ми вирушаємо, відкриває перед нами нові аспекти знань, розширюючи наш розуміння світу навколо. Після завершення кожного такого дослідницької подорожі, ми не тільки

накопичуємо більше знань, але й усвідомлюємо, що перед нами ще безліч невідомого. Це нагадує нам про нескінченність та складність освітнього процесу. З кожним новим відкриттям ми відкриваємо нові двері до ще більшої

кількості питань, які чекають на відповіді, і нових дослідницьких доріжок, які можна дослідити. Це постійний цикл пізнання, де відповіді на одні питання породжують нові запитання, а кожна нова ідея пропонує нові напрямки для дослідження. Така безмежна природа дослідницької роботи підтверджує, що освіта є безперервним процесом, що розширюється і глибокає з кожним кроком.

НУБІП України

Освіта завжди відігравала центральну роль у формуванні та розвитку суспільства на протязі всієї історії людства. Як ми рухаємося вперед у часи небачених технологічних інновацій, постійних соціальних та культурних перетворень, а також усе більшої глобалізації, необхідність в адаптації та

переосясненні освітніх підходів стає очевидною. Сучасний світ вимагає освітніх систем, які можуть відповідати на ці швидко змінювані виклики. В такому динамічному середовищі, детальний аналіз та глибоке розуміння того,

що мотивує студентів учитися, може стати вирішальним фактором у створенні навчальних систем, які не лише відповідають актуальним потребам, але й забезпечують учням можливість досягати свого потенціалу в умовах різноманітності та інклюзивності. Тільки через такий детальний підхід ми

зможемо побудувати освітні системи майбутнього, які будуть відповідати потребам всіх студентів і відображати динаміку сучасного світу.

НУБІП України

Прагнення до глибокого розуміння мотиваційних факторів, які спонукають учнів до навчання, перевищує межі простого наукового аналізу чи дослідження. Це є виявом глибокої пристрасті до пошуку стратегій та методів,

які дозволяють кожному студенту максимально реалізувати свої можливості.

Таке прагнення визнає необхідність відповідати на індивідуальні потреби кожного учня, стимулюючи їхню цікавість, підтримуючи їхнє прагнення до знань та розвиваючи їхні здібності. Це також відображає важливу роль та

велику відповідальність педагогів, викладачів та всіх, хто працює у сфері освіти. Ці професіонали мають визначальний вплив на формування

майбутнього, сприяючи розвитку покоління, яке буде готове відповідати на виклики сучасного світу, зберігаючи при цьому почуття цілісності, самоцінності та впевненості у своїх силах.

Освіта є фундаментом розвитку будь-якого суспільства, і у відповідь на швидкі соціальні, економічні та технологічні зміни, її необхідно постійно модернізувати. Новітні дослідження дозволяють нам краще розуміти потреби, мотивації та виклики студентів, а також дають змогу вдосконалювати педагогічні методики та інструменти.

Такі дослідження не тільки сприяють адаптації освітньої системи до сучасних реалій, але і слугують інструментом для підготовки наступних поколінь до майбутнього, яке вони будуть формувати. Через дослідження ми отримуємо змогу передбачати тенденції та впроваджувати інноваційні

рішення, що забезпечують студентам компетентності, необхідні для успішного життя в глобалізованому світі.

Тому акцент на наукові дослідження в освіті є не просто трендом чи необхідністю, а стратегічним підходом до формування освітнього майбутнього. Кожне нове дослідження, кожна нова знахідка сприяє створенню більш інклюзивної, адаптивної та ефективної освітньої системи. На цьому шляху важливо поєднувати теоретичні знання із практикою, розширювати горизонти та взаємодіяти з різними стейкхолдерами освіти для досягнення спільної мети – гарантувати кожному учневі якісну освіту та розвиток.

ВИСНОВКИ

Незважаючи на сувору методологію та детальний аналіз, кожне дослідження має певний набір обмежень, які необхідно визнати для цілісного розуміння та створення основи для майбутніх досліджень.

Одним із головних обмежень цього дослідження був розмір вибірки. Незважаючи на те, що 100 студентів забезпечують пристойний пул для попереднього аналізу, він може не охопити повного розмаїття та нюансів студентської популяції[39]. Більші зразки охоплюють ширший діапазон досвіду, досвіду та перспектив, пропонуючи більш повний огляд.

Фактори контролю дослідження могло б виграти від більш суворих факторів контролю. На мотивацію можуть впливати такі фактори, як соціально-економічний статус, культурне походження, попередня академічна успішність або навіть певні навчальні дисципліни. Відсутність цих факторів контролю могла ввести зміни, які не були враховані [40].

Глибина якісного розуміння Хоча дослідження включало якісні методи, глибину цих уявлень можна було підвищити за допомогою більш глибоких інтерв'ю, обговорень у фокус-групах або навіть спостережень. Ці методи могли б надати більш багаті, детальніші дані, вловлюючи тонкощі мотивації студентів.

Глибина якісного розуміння

Довіра Дані, отримані власноруч, є палкою з двома кінцями у сфері досліджень. Хоча він пропонує пряме розуміння точок зору, почуття та поведінку учасників, він також представляє потенційні підводні камені. Основним методом збору даних у цьому дослідженні було анкетування, метод, який має свої обмеження.

Довіра

Вразливість даних, отриманих власноруч, до упереджень щодо соціальної бажаності викликає серйозне занепокоєння. Учасники, свідомо чи

підсвідомо, можуть адаптувати свої відповіді на основі того, що вони вважають «правильною» відповіддю, або того, що, на їхню думку, очікує почути дослідник. Ця схильність представляти себе в позитивному світлі або відповідно до сприйнятих суспільних норм може поставити під загрозу автентичність даних.

Крім того, коли учасників просять поміркувати про свою минулу поведінку чи почуття, їхні спогади можуть бути неточними. На ретроспективний характер таких даних можуть впливати поточні емоції, упередження або просто плин часу, який може затьмарити або змінити минулі події.

Усвідомлюючи ці потенційні підводні камені, дуже важливо з певною обережністю підходити до результатів, отриманих на основі даних, отриманих власноруч. Незважаючи на те, що вони дають цінні проблиски у світ учасника, слід також враховувати потенційні спотворення, які можуть виникнути через саме людське бажання бачити себе у вигідному світлі або через помилковість пам'яті. Як і у випадку з усіма методами дослідження, розуміння та врахування цих обмежень забезпечує більш тонку та точну інтерпретацію результатів.

Тимчасові обмеження:

Одним із невід'ємних обмежень цього дослідження є його перехресний дизайн, який фіксує мотивацію студентів як статичний знімок на певному етапі. Однак добре зрозуміло, що мотивація не є статичною, а рухливою структурою, що розвивається. Подібно до того, як фотографія може зафіксувати окремий момент, але втратити ширшу історію, це дослідження дає цінну, але миттєву інформацію.

На мотивацію впливає постійно мінлива матриця зовнішніх і внутрішніх факторів. Зовнішні події, такі як академічні досягнення, соціальні взаємодії або зміни середовища, можуть вплинути на мотивацію. Одночасно внутрішні зрушення, включаючи особистісний ріст, розвиток цілей або емоційні коливання, також можуть змінити прагнення людини вчитися та досягати результатів.

Враховуючи цей динамізм, дизайн довгострокового дослідження був би більш вправним у плануванні припливів і відпливів мотивації з часом. Переглядаючи тих самих учасників через різні проміжки часу, дослідники можуть вловити коливання, зростання та потенційні моделі мотивації. Такий підхід малює більш повну картину, дозволяючи спостерігати за тенденціями, ідентифікувати постійні виклики та розпізнавати фактори, які постійно зміцнюють мотивацію.

Підводячи підсумок, хоча результати цього дослідження пропонують цінну інформацію про мотивацію студентів у певний момент, необхідно визнати притаманні часові обмеження. Щоб по-справжньому зрозуміти багатогранну природу мотивації, що розвивається, може знадобитися ширший, розширений у часі об'єктив.

Проблеми узагальнення:

Суттєвий аспект, який слід враховувати при інтерпретації результатів цього дослідження, стосується його узагальнення. Вкорінені в певній вибірці та контексті, отримані результати можуть не поширюватися безперешкодно на ширші групи населення чи різні умови.

Кожен географічний регіон, будь то окрема установа, місто, країна або континент, є сукупністю унікальних культурних, суспільних та інституційних характеристик. Ці характеристики відображаються не лише у повсякденних звичаях, мові та традиціях, але й у глибших цінностях та нормах, які визначають, як люди сприймають світ навколо себе.

Ці цінності та норми мають безпосередній вплив на те, як люди визначають свої пріоритети, а також на те, які фактори вони вважають важливими при прийнятті рішень. У контексті освіти це особливо важливо, оскільки мотивація для навчання може значно варіюватися в залежності від культурного та соціального контексту.

Наприклад, в деяких культурах сім'я може мати вирішальне значення у виборі академічної спеціальності або професійного шляху, оскільки традиційні ролі та очікування можуть визначати, що вважається прийнятним

чи престижним. Тут суспільний престиж або визнання може відігравати величезну роль у мотивації студентів. З іншого боку, в інших культурах індивідуальні інтереси, пасії або перспективи на ринок праці можуть бути первинними чинниками, які впливають на освітній вибір.

Отже, розуміння цих культурних та суспільних контекстів є вітальним при спробі глибше зрозуміти, що живить мотивацію людей до навчання і як можна краще підтримувати їх у їхніх академічних пошуках.

Крім того, інституційні відмінності, такі як методології викладання, системи оцінювання та наявні ресурси, також можуть мати значний вплив на мотивацію студентів. Школа чи університет, де наголошується на заучуванні, можуть викликати інші мотиваційні реакції порівняно з тими, які сприяють критичному мисленню та проектному навчанню.

Вибірка в цьому дослідженні, хоч і дає цінну інформацію, представляє лише сегмент глобальної студентської сукупності. Занадто широка екстраполяція результатів без урахування цих контекстуальних відмінностей може призвести до неточних висновків або дезінформованих стратегій.

По суті, незважаючи на те, що результати цього дослідження сприяють нашому розумінню мотивації студентів у конкретному контексті, слід бути обережним, застосовуючи їх у більш широкому плані. Розробка втручань або стратегій на основі контекстно-специфічної інформації гарантує, що вони глибше резонують із цільовою аудиторією та мають більшу ймовірність бути ефективними.

Надмірний акцент на романтичних стосунках:

Метою цього дослідження було розкрити заплутані зв'язки між романтичними стосунками та освітньою мотивацією. Однак при цьому можливо, що в центрі уваги романтичні стосунки ненавмисно затьмарили інші життєво важливі стосунки в житті студентів.

Особисті стосунки виходять за межі романтичної сфери. Сімейні зв'язки з їх глибоким впливом, що ґрунтується на вихованні, очікуваннях і спільній історії, можуть чинити величезний тиск або підтримувати мотиваційний

компас учня. Батьки, брати, сестри та родина можуть бути джерелами натхнення, керівництва чи навіть стресу, тим самим відіграючи ключову роль у визначенні прагнення та відданості студента навчанню.

Подібним чином дружба, особливо під час початкового навчання, може мати такий же вплив, якщо не більше, ніж романтичні заручини. Вплив однолітків, прагнення до соціальної приналежності, товариськість або навіть конкуренція можуть мати відчутний вплив на те, як студенти підходять до навчання. Динаміка дружби [41] — будь то підтримка навчальної групи чи відволікання через тиск однолітків — може багатогранно формувати академічну подорож.

Дійсно, романтичні стосунки є лише однією частиною широкої палітри міжособистісних взаємин. Кожен тип стосунків має свої особливості, виклики та вплив на психоемоційний стан і мотиваційні характеристики особи.

Дружні відносини можуть слугувати джерелом підтримки та співчуття, вони допомагають формувати соціальні навички, вчити взаємодії та конфліктній резолюції. Сімейні відносини, особливо в юності, часто є ключовими в формуванні основних цінностей, переконань та мотиваційних принципів особи.

Професійні стосунки, хоча і можуть здаватися менш релевантними для студентів, також мають значущий вплив, особливо коли мова йде про стажування, роботу в команді на проєктах або роботу в студентських організаціях. Вони можуть впливати на професійну ідентичність, самооцінку та аспірації.

Основний висновок тут полягає в тому, що при аналізі мотиваційних чинників важливо мати комплексний підхід та враховувати різноманітність міжособистісних відносин. Тільки так можна отримати повне уявлення про соціальні взаємодії та їх вплив на академічні досягнення та благополуччя студентів.

Щоб отримати повніше розуміння впливу міжособистісних відносин на навчальну мотивацію, важливо розглядати цілісний підхід до стосунків у

житті студентів. Це включає в себе не лише романтичні стосунки, але й дружбу, сімейні зв'язки, взаємодію з одногрупниками, викладачами та іншими ключовими особами у їхньому академічному та особистому житті.

Безумовно, розширене вивчення міжособистісних відносин може відкрити нові горизонти у розумінні академічної мотивації. Наприклад:

Сімейні стосунки часто є першоджерелом виховання та навчання. Залежно від сімейних цінностей, виховання, стилю спілкування та очікувань, сім'я може або підтримувати, або знижувати мотивацію до навчання.

Дружні стосунки мають свою специфіку в студентському оточенні.

Оточення однодумців може стимулювати навчальні зусилля, в той час як негативне або конфліктне оточення може демотивувати.

Професійні відносини можуть формувати ставлення до самої професії, а також розкрити значення практичного застосування отриманих знань, що може слугувати додатковим мотиваційним фактором.

Романтичні стосунки також можуть мати двозначний вплив: з одного боку, підтримка та розуміння з боку партнера може сприяти академічному успіху; з іншого - можливі драматичні ситуації чи конфлікти, які відволікають від навчання.

Таким чином, інтегративний підхід до вивчення міжособистісних стосунків дозволить науковцям розглядати студентську мотивацію в широкому контексті, враховуючи різноманіття соціальних взаємодій та їх вплив на навчальний процес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шевцова О. М. (2020). Психолого-акмеологічні умови розвитку аутопсихологічної компетентності майбутніх фахівців соціономічної сфери. *Актуальні проблеми вищої професійної освіти*. Київ, 202-203.
2. Allan, G. (2008). Flexibility, friendship, and family. *Personal Relationships*, 15(1), 1-16.
3. Ang, R. P., & Huan, V. S. (2006). Academic expectations stress inventory. *Educational and Psychological Measurement*, 66(3), 522-539.
4. Anscombe, F. J. (1960). Rejection of outliers. *Technometrics*, 2(2), 123-146.
5. Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
6. Bonter, D. N., & Cooper, C. B. (2012). Data validation in citizen science: a case study from Project FeederWatch.
7. Braithwaite, S. R., & Holt-Lunstad, J. (2017). Romantic relationships and mental health. *Current Opinion in Psychology*, 13, 120-125.
8. Dawes, J. (2008). Do data characteristics change according to the number of scale points used? *International Journal of Market Research*, 50(1), 61-104.
9. Deci, E., & Ryan, R. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological inquiry*, 11(4), 227-268.
10. Dormann, C. F., McPherson, J., Araújo, M. B., et al. (2007). Methods to account for spatial autocorrelation in the analysis of species distributional data: a review. *Ecography*, 30(5), 609-628.
11. Deci, E., & Ryan, R. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological inquiry*, 11(4), 227-268.

12. Dormann, C. F., McPherson, J., Araújo, M. B., Bivand, R., Bolliger, J., Carl, G., ... & Wilson, R. J. (2007). Methods to account for spatial autocorrelation in the analysis of species distributional data: a review. *Ecography*, 30(5), 609–628.

13. Elliot, A. J. (1999). Approach and avoidance motivation and achievement goals. *Educational Psychologist*, 34(3), 169–189.

14. Glaser, B. G. (1965). The constant comparative method of qualitative analysis. *Social Problems*, 12(4), 436–445.

15. Harackiewicz, J. M., Barron, K. E., Pintrich, P. R., Elliot, A. J., & Thrash, T. M. (2002). Revision of achievement goal theory: Necessary and illuminating. *Journal of Educational Psychology*, 94(3), 638–645.

16. Iyengar, S. S., & Lepper, M. R. (1999). Rethinking the value of choice: A cultural perspective on intrinsic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(3), 349–366.

17. Lavee, E., & Itzchakov, G. (2021). Good listening: A key element in establishing quality in qualitative research. *Qualitative Research*, 23(3), 614–631.

18. Liu, Y., & Thomas, S. (2021). Without Crossing a Border: Exploring the Impact of Shifting Study Abroad Online on Students' Learning and Intercultural Competence Development during the COVID-19 Pandemic. *Online Learning*, 25(1).

19. Lund, T. (2012). Combining qualitative and quantitative approaches: Some arguments for mixed methods research. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 56(2), 155–165.

20. Mindrila, D., & Li, C. (2022). Latent Profiles of Online Self-Regulated Learning: Relationships with Predicted and Final Course Grades. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 23(3), 212–239.

21. Morse, J. M. (2000). Determining sample size. *Qualitative Health Research*, 10(1), 3–5.

22. Nagengast, B., Marsh, H. W., Scalas, L. F., Xu, M., Hau, K., & Trautwein, U. (2011). Who Took the “x” out of Expectancy-Value Theory? *Psychological Science*, 22(8), 1058–1066.

23. Niemiec, C. P., & Ryan, R. M. (2009). Autonomy, competence, and relatedness in the classroom. *Theory and Research in Education*, 7(2), 133–144.

24. Ntoumanis, N., Ng, J. Y. Y., Prestwich, A., Quested, E., Hancox, J. E., Thøgersen-Ntoumani, C., ... & Williams, G. (2020). A meta-analysis of self-determination theory-informed intervention studies in the health domain: effects on motivation, health behavior, physical, and psychological health. *Health Psychology Review*, 15(2), 214–244.

25. Ng, J. Y. Y., Ntoumanis, N., Thøgersen-Ntoumani, C., Deci, E. L., Ryan, R. M., Duda, J. L., & Williams, G. (2012). Self-Determination Theory applied to health contexts. *Perspectives on Psychological Science*, 7(4), 325–340.

26. Pinchuk, O. P., Sokolyuk, O. M., Burov, O., & Shyshkina, M. P. (2019). Цифрова трансформація навчального середовища: аспект пізнавальної активності студентів. *Osvitnij Vimir*, 52, 22–38.

27. Pintrich, P. (2003). A motivational science perspective on the role of student motivation in learning and teaching contexts. *Journal of educational psychology*, 95(4), 667–686.

28. Pintrich, P. R., & Schunk, D. H. (2002). *Motivation in Education: Theory, Research, and Applications* (2nd ed.). Prentice Hall.

29. Pessoa, L. (2009). How do emotion and motivation direct executive control? *Trends in Cognitive Sciences*, 13(4), 160–166.

30. Randi, J., & Cornio, L. (2000). Teacher Innovations in Self-Regulated Learning. In Elsevier eBooks (pp. 651–685).

31. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68–78.

32. Salovey, P., Hsee, C. K., & Mayer, J. D. (2007). Emotional intelligence and the Self-Regulation of affect. In American Psychological Association eBooks (pp. 37–55).

33. Salta, K., Paschalidou, K., Tsetseri, M., & Kouloughiotis, D. (2021). Shift From a Traditional to a Distance Learning Environment during the COVID-19 Pandemic. *Science & Education*, 31(1), 93–122.

34. Sarstedt, M., & Mooi, E. (2018). Regression analysis. In *Springer texts in business and economics* (pp. 209–256).

35. Schunk, D., & Zimmerman, B. (2012). Motivation and self-regulated learning. Theory, research, and applications. Routledge.

36. Schunk, D. H. (2005). Self-Regulated Learning: the Educational Legacy of Paul R. Pintrich. *Educational Psychologist*, 40(2), 85–94.

37. Weinstein, C. E., Husman, J., & Dierking, D. R. (2000). Self-Regulation Interventions with a Focus on Learning Strategies. In *Elsevier eBooks* (pp. 727–747).

38. Wigfield, A., & Eccles, J. (2000). Expectancy-value theory of achievement motivation. *Contemporary educational psychology*, 25(1), 68-81.

39. Wigfield, A., & Eccles, J. S. (2000). Expectancy-Value Theory of achievement motivation. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 68–81.

40. Watson, R. (2015). Quantitative research. *Nursing Standard*, 29(31), 44–48.

41. Zimmerman, B. J. (2002). Becoming a Self-Regulated Learner: An Overview. *Theory Into Practice*, 41(2), 64–70.

ДОДАТКИ

НУВБІП України

ДОДАТОК А. Інтегрований опитувальник щодо мотивації та стилів стосунків учнів

Інструкції: будь ласка, уважно прочитайте кожне твердження та висловіть свою згоду за такою шкалою:

1 - Зовсім не згоден 2 - Не згоден 3 - Ні згоден, ні не згоден 4 - Згоден 5 - Зовсім згоден

Розділ 1: Мотивація та стратегії навчання (MSLQ)

1. Я віддаю перевагу матеріалу курсу, який викликає мою цікавість, навіть якщо його важко вивчити.

2. Під час навчання в цьому класі я ставив перед собою цілі.

3. Я намагаюся пов'язувати ідеї з цього предмету з ідеями з інших курсів, коли це можливо.

4. Я використовую стратегії, які допомагають мені краще зрозуміти матеріал курсу.

5. Я впевнений, що можу зрозуміти найскладніший матеріал, представлений у цьому курсі.

Розділ 2: Цілі досягнення (AGQ)

6. Моя мета на цьому курсі — дізнатися якомога більше.

7. Для мене важливо вчитись краще, ніж інші студенти.

8. Я хочу уникнути поганих результатів у цьому класі.

9. Мене часто турбує можливість отримати низьку оцінку.

10. Мене мотивує задоволення, яке я відчуваю, коли опановую матеріал.

Розділ 3: Саморегуляція (SRQ)

11. Зазвичай я ставлю короткострокові цілі як спосіб допомогти керувати процесом навчання.

12. Я ставлю собі запитання, щоб переконатися, що я розумію матеріал, який вивчаю.

13. Я регулярно роблю паузи, щоб перевірити своє розуміння матеріалу.

14. Я коригую свої методи навчання відповідно до характеру кожного предмета.

15. Я ретельно планую свій навчальний час, щоб використовувати його якнайкраще.

Розділ 4: Любовне ставлення (LAS)

16. Я намагаюся тримати свого партнера невпевненим у моїх зобов'язаннях, щоб зберегти його/її інтерес до мене. (Лудус)

17. Зазвичай я дуже впевнений у своїх почуттях, перш ніж сказати партнеру, що люблю його/її. (Storge)

18. Я вірю, що те, чого мій партнер не знає про мене, не зашкодить йому/її. (Pragma)

19. Іноді мені доводилося не дати моєму партнеру дізнатися про інших партнерів. (Ерос)

20. Досить легко і швидко долаю любовні пригоди. (Агапе)

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

ДОДАТОК Б. Стенограма інтерв'ю 1: Повторне відкриття після розбитого серця

НУВБІП УКРАЇНИ

Інтерв'юер: Привіт, Мія. Ми цінуємо, що ви приєдналися до нас сьогодні. Чи можете ви почати з того, що розкажете трохи про свою академічну подорож за останній рік?

НУВБІП УКРАЇНИ

Мія: Звичайно. Отже, початок мого третього курсу був... важким. Я щойно пережив досить важкий розрив, і це справді потрясло весь мій світ, у тому числі моє академічне життя. Я почувався втраченим і невмотивованим.

Інтерв'юер: Мені прикро це чути. Як це вплинуло на ваше навчання?

НУВБІП УКРАЇНИ

Мія: Це був сильний удар. Я не міг зосередитися на уроці; мої оцінки знизилися, і я навіть думав про те, щоб зняти семестр. Я ставив під сумнів усе, включно зі своїм фахом.

Інтерв'юер: Це звучить неймовірно складно. Як ви пройшли цей етап?

НУВБІП УКРАЇНИ

Мія: Це потрібен час. Спочатку я дозволив собі сумувати. Але потім я почав відвідувати консультації, що надзвичайно допомогло. Через самоспостереження я знову віднайшов свою любов до свого предмету. У певному сенсі розрив розвіяв туман. Я захопився навчанням більше, ніж будь-

коли.

НУВБІП УКРАЇНИ

Інтерв'юер: Це надихає, як ви змінили ситуацію. Чи можете ви сказати, що цей досвід змінив ваш погляд на зв'язок між романтичними стосунками та академічною мотивацією?

Мія: Абсолютно. Раніше я ніколи не усвідомлював, наскільки вони переплетені. Тепер я вважаю, що особисті потрясіння, як і розрив стосунків, можуть глибоко вплинути на нашу академічну мотивацію. Але за належної підтримки це також може стати можливістю для зростання та повторного відкриття.

НУВБІП УКРАЇНИ

Стенограма інтерв'ю 2: Спільні цілі в любові та академічному середовищі

НУВБІП УКРАЇНИ

Інтерв'юер: Дякую просимо, Джейк. Чи можете ви пролити світло на свій академічний досвід, особливо в контексті ваших романтичних стосунків?

Джейк: Рей, звичайно. Отже, ми з дівчиною на одному курсі, але на різних спеціальностях. Ми завжди підтримували один одного в академічних цілях, але лише на другому курсі ми почали по-справжньому інтегрувати наше академічне життя.

Інтерв'юер: Як відбулася ця інтеграція?

Джейк: Все почалося зі спільних навчальних занять. Ми поставили цілі, чого хочемо досягти до кінця сесії. Наприклад, я маю на меті закінчити два розділи свого підручника, а вона — завершити чернетку свого завдання. З часом це переросло у спільне встановлення довгострокових академічних цілей.

Інтерв'юер: Це звучить як унікальний підхід. Як це вплинуло на вашу академічну мотивацію?

Джейк: Це змінило. Мати з кимось поділитися своїми цілями, особливо з людиною, з якою ви емоційно пов'язані, посилює мотивацію. Ми відповідали один одному. Якщо один із нас відчував пригнічення, інший підбадьорював.

Це стало командною роботою.

Інтерв'юер: Чи відчуваєте ви, що такий підхід до співпраці зміцнив ваші стосунки?

Джейк: Однозначно. Спільне досягнення академічних віх зблизило нас. Це показало нам цінність командної роботи не лише в академічному контексті, а й у житті.

Інтерв'юер: Приємно чути такий позитивний взаємозв'язок між любов'ю та наукою. Дякую, що поділився, Джейк.

Джейк: Без проблем. Радий зробити внесок!